

2021

Informacja zawierająca ujawnienia danych z zakresu profilu ryzyka i adekwatności kapitałowej za 2021 rok

CZĘSTOCHOWSKI BANK SPÓŁDZIELCZY JURA BANK

Podstawy prawne:

Niniejsza informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:

- Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz z postanowień innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji,
- Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) Nr1423/2013 z dnia 20.12.2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji,
- Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 2015/1555 z dnia 28.05.2015r. uzupełniającym Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady(UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego, zgodnie z art. 440 CRR,
- Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (z późniejszymi zmianami) – w zakresie w jakim uchwała ta nie jest sprzeczna z przepisami wymienionymi wyżej,
- wytycznych EUNB w zakresie ujawniania informacji o aktywach obciążonych i wolnych od obciążeń z 27 czerwca 2014 roku EBA/GL/2014/03
- Ustawie Prawo Bankowe z dnia 29.08.1997r. (art. 111 oraz 111a)
- Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorczych,
- Statucie Banku Spółdzielczego w Poczesnej.

Niniejsza Informacja stanowi realizację:

- Polityki ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wy nagradzania w Banku spółdzielczym w Poczesnej”,
- „Instrukcji sporządzania i weryfikacji informacji o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zasad oceny zakresu ujawnianych informacji w Banku Spółdzielczym w Poczesnej”.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym z częstotliwością roczną, w terminie od 15 dni od zatwierdzenia przez Zebranie Przedstawicieli rocznego sprawozdania finansowego Banku.

Dane ujęte w niniejszej informacji prezentowane są za okres od 1 stycznia 2021 r. do 31.12.2021r. (według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku).

Spis treści

I. Informacje ogólne	3
II. Zakres informacji podlegających ujawnieniu na podstawie art. 435 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust 4 Prawa bankowego, dotyczących systemu zarządzania w tym zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej	4
1. Struktura organizacyjna	4
2. Zasady funkcjonowania kontroli wewnętrznej	4
3. Opis struktury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykami	8
4. Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka	10
4.1 Opis procesów zarządzania ryzykiem kredytowym	11
4.2 Opis procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem braku zgodności	18
4.3 Opis procesów zarządzania ryzykiem płynności	19
4.2 Opis procesów zarządzania ryzykiem stopy procentowej	21
III. Zakres informacji podlegających ujawnieniu na podstawie art. 437 Rozporządzenia CRR dotyczących funduszy własnych.	24
IV. Zakres informacji podlegających ujawnieniu na podstawie art. 438 Rozporządzenia CRR dotyczących wymogów kapitałowych	26
1. Opis metody szacowania kapitału wewnętrznego	26
2. Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w podziale na klasy ekspozycji na dzień 31.12.2021r.	29
3. Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2021r.	30
4. Pozostałe informacje z zakresu ryzyka kredytowego	31
4.1. Zdefiniowanie należności przeterminowanych i zagrożonych	31
4.2. Opis metody ustalania wartości rezerw	32
4.3. Łączna kwota ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej	34
4.4. Wartość ekspozycji w podziale na klasy, wg stanu na dzień 31.12.2021r. oraz średnia kwota ekspozycji w okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r.	34
4.5. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego w rozbiciu na kategorie klasyfikacji ekspozycji na dzień 31.12.2021r.	35
4.6. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2021r (wartość bilansowa netto z poza bilansem)	36
4.7. Struktura branżowa ekspozycji w podziale na klasy wg stanu na dzień 31.12.2021r	36
4.8. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy należności (wartość bez uwzględniania korekt wartości, rezerw i odsetek w tys. złotych) wg stanu na dzień 31.12.2021r.	37
4.9. Dane o ekspozycjach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych	37
V. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w art. 450 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a Prawa Bankowego dotyczących polityki Banku w zakresie wynagrodzeń.	37
VI. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w art. 451 Rozporządzenia CRR dotyczących wskaźnika dźwigni oraz zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.	39
VII. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności banku	40
VIII. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym.	3
1. Ogólne podejście Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym	3
2. Metoda wyznaczania wymogu kapitałowego	3
3. Informacje z zakresu transferu ryzyka operacyjnego	4
4. Straty z tytułu ryzyka operacyjnego	5
5. Funkcjonowanie SIZ w ramach ryzyka operacyjnego	5

I. Informacje ogólne

Częstochowski Bank Spółdzielczy JURA BANK działa w oparciu o:

- przepisy ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- ustawy „Prawo Bankowe”, z dnia 29 sierpnia 1997r.,
- ustawy „Prawo spółdzielcze”, z dnia 16 września 1982r.,
- Statut Częstochowskiego Banku Spółdzielczego JURA BANK,

a w zakresie rachunkowości w oparciu o:

- przepisy ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994r.
- oraz przepisy wykonawcze do ustawy - rozporządzenie ministra Finansów z dnia 01 października 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

Częstochowski Bank Spółdzielczy JURA BANK jest zarejestrowany w sądzie Rejonowym w Częstochowie pod numerem KRS 0000047133, Regon 000497265, NIP 573-02-33-699.

Bank pozostaje zrzeszony nadal w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie.

Zasady ładu korporacyjnego określa „Statut Banku” z dnia 13 grudnia 1994r. z późniejszymi zmianami, oraz „Polityka stosowania ładu korporacyjnego” uchwalona przez Zarząd dnia 3.12.2014 uchwała 62/2014, zatwierdzona przez Radę Nadzorczą dnia 12.12.2014r. uchwała 33/2014.

W 2021 roku Częstochowski Bank Spółdzielczy JURA BANK prowadził działalność w ramach jednostek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

- Centrala Banku w Poczesnej, ul. Bankowa1,
- Oddział w Kamienicy Polskiej, ul. M. Konopnickiej
- Punkt kasowy w Olsztynie,
- Punkt kasowy w Nieradzie,
- Punkt kasowy we Wrzosowej.

Klienci Banku mogą również korzystać z usług bankowości internetowej, 3-ech bankomatów należących do Częstochowskiego Banku Spółdzielczego JURA BANK oraz sieci bankomatów w całym kraju.

Z uwagi na charakter prowadzonej działalności, tj. wyłącznie na terenie kraju (lokalnie) rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary nie występował (brak ekspozycji poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej).

Według stanu na 31.12.2021r. Bank zatrudniał łącznie z Zarządem 22 osób na 20,4 etatach w tym 1 osoba pracująca na umowę zlecenie

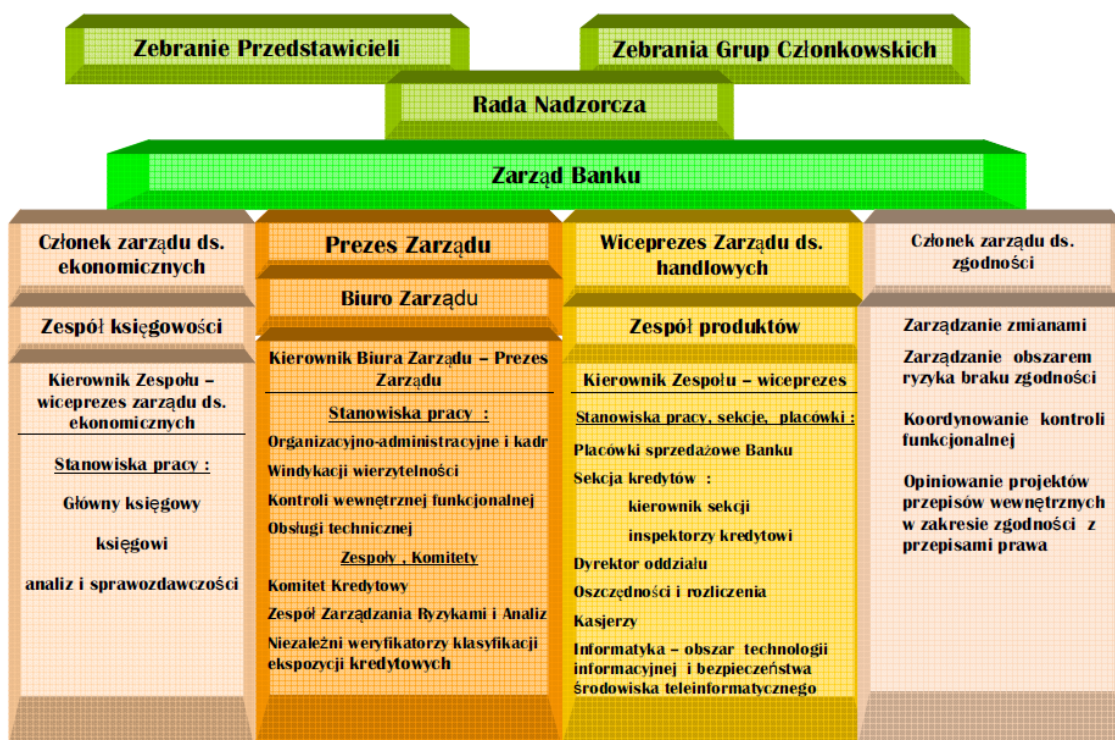
Według stanu na dzień sprawozdawczy Bank nie posiadała udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości. Informacje podlegające ujawnieniu w myśl Międzynarodowych Standardów Rachunkowości nie dotyczą Banku.

II. Zakres informacji podlegających ujawnieniu na podstawie art. 435 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust 4 Prawa bankowego, dotyczących systemu zarządzania w tym zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej

1. Struktura organizacyjna

Schemat struktury organizacyjnej w Banku Spółdzielczym w Poczesnej wg stanu na 31.12.2021r. jest następujący:

2. Zasady funkcjonowania kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej oparty na trzech liniach obrony.

System kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje:

- funkcję kontroli wewnętrznej,
- komórkę ds. zgodności
- komórkę audytu wewnętrznego,

Na funkcję kontroli wewnętrznej w Banku składają się :

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest adekwatny do skali działalności Banku i wykonywanych procesów, a jego celem jest zapewnienie wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniających się do:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz zaleceniami wydanymi przez upoważnione zewnętrzne instytucje kontrolne.

Zadania organów Banku i Pracowników w systemie kontroli wewnętrznej

Zarząd Banku:

- 1) projektuje, wprowadza i zapewnia funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) podejmuje systematycznie działania zapewniające ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz ze stanowiskiem do spraw zgodności. Zakres współpracy z komórką audytu wewnętrznego wynika z dokumentów potwierdzających przystąpienie Banku do SOI.
- 3) podejmuje działania naprawcze i dyscyplinujące w celu eliminacji nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej,
- 4) informuje Radę Nadzorczą o wyodrębnieniu procesów istotnych w ramach funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) zatwierdza regulamin funkcjonowania stanowiska ds. zgodności określający co najmniej cel, zakres i szczegółowe zasady działania komórki ds. zgodności,
- 6) zapewnia funkcjonowanie w Banku stanowiska zgodności w wymiarze nie mniejszym niż ½ etatu, stanowisko to zajmuje członek Zarządu Banku ds. zgodności, który nie nadzoruje żadnej działalności operacyjnej.
- 7) określa w Regulaminie organizacyjnym Banku zasady współpracy Stanowiska zgodności z pozostałymi komórkami organizacyjnym na 2 linii obrony, tj. z Zespołem Zarządzania Ryzykami i Komitetem Kredytowym,
- 8) Przy projektowaniu i wprowadzaniu systemu kontroli wewnętrznej w Banku uwzględnia:
 - a) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku,
 - b) zasoby, którymi dysponuje Bank,
 - c) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
 - d) ocenę adekwatności i skuteczności pierwszej i drugiej linii obrony,
- 9) ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli,
- 10) przekazuje Radzie Nadzorczej informacje w zakresie niezbędnym do wydania corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, stanowiska do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego,
- 11) realizuje w ramach posiadanych kompetencji zadania związane z wykonywaniem funkcji kontroli wewnętrznej na II linii obrony w odniesieniu do procesów istotnych, w zakresie określonym w Matrycy funkcji kontroli,
- 12) promuje wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku.

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska do spraw zgodności, komórki audytu wewnętrznego i zarządu Banku,
- 3) dokonuje, w oparciu o informacje przekazane przez Zarząd Banku, corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, stanowiska do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego, w oparciu o:
 - a) wyniki kontroli/przeglądów/audytów zewnętrznych realizowanych przez komórki wewnętrzne i zewnętrzne Banku (w tym przeglądy zewnętrzne na zlecenie Rady Nadzorczej Banku),
 - b) wyniki audytów realizowanych przez SSOZ,
 - c) wyniki niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych procesów istotnych,
 - d) wyniki badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta,
 - e) ocenę BION.
- 4) zatwierdza politykę zgodności Banku;
- 5) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank,
- 6) zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli,

- 7) realizuje w ramach posiadanych kompetencji zadania związane z wykonywaniem funkcji kontroli wewnętrznej na II linii obrony w odniesieniu do procesów istotnych, w zakresie określonym w Matrycy funkcji kontroli,
- 8) promuje wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku.

Stanowisko do spraw zgodności:

- 1) opracowuje regulamin funkcjonowania stanowiska do spraw zgodności, określający co najmniej cel, zakres i szczegółowe zasady działania stanowiska do spraw zgodności;
- 2) wykonuje i dokumentuje czynności dotyczące:
 - a) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników przeprowadzanych wewnętrznych postępowań wyjaśniających,
 - b) ocena ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka,
 - c) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - d) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - e) okresowego przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do zarządu i rady nadzorczej,
 - f) realizuje w ramach posiadanych kompetencji zadania związane z wykonywaniem funkcji kontroli wewnętrznej na II linii obrony w odniesieniu do procesów istotnych, w zakresie określonym w Matrycy funkcji kontroli.

Komitet Kredytowy w ramach posiadanych kompetencji realizuje zadania związane z wykonywaniem funkcji kontroli wewnętrznej na II linii obrony polegające na opiniowaniu ryzyka kredytowego pojedynczej transakcji kredytowej.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz oraz stanowisko ds. ryzyka i analiz w ramach posiadanych kompetencji realizuje zadania związane z wykonywaniem funkcji kontroli wewnętrznej na II linii obrony w odniesieniu do procesów istotnych, w zakresie określonym w Matrycy funkcji kontroli.

Wszyscy pozostali pracownicy na stanowiskach operacyjnych Banku, w ramach ustanowionych dla poszczególnych stanowisk obowiązków służbowych, realizują zadania związane z wykonywaniem funkcji kontroli wewnętrznej na I linii obrony w zakresie określonym w Matrycy funkcji kontroli.

Funkcja kontroli wewnętrznej realizowana jest w Banku samodzielnie na I i II linii obrony, a funkcja audytu wewnętrznego przypisana jest do właściwości Systemu Ochrony Instytucjonalnej zarządzanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Warszawie.

Poziom pierwszy kontroli wewnętrznej (I linia obrony) obejmuje wykonywanie kontroli w następującym zakresie :

- 1) przez **każdego pracownika na stanowisku operacyjnym Banku** (kontrola wstępna, kontrola bieżąca) i obejmuje kontrolę zgodności wykonywanych czynności składających się na proces istotny z obowiązującymi zasadami określonymi w procedurach wewnętrznych, przepisach prawa i normach etycznych.. Ten rodzaj kontroli wewnętrznej obejmuje samokontrolę stanowiskową, a zasady jej wykonywania i dokumentowania wykonania kontroli określają w szczególności **Karty zakresu kontroli dowodu księgowego** stanowiące załączniki do **Instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych** oraz w ogólności Matryca funkcji kontroli, w której ten rodzaj kontroli określony został jako weryfikacja bieżąca pozioma. Pierwszą linię obrony sprawują stanowiska : kredytowe, oszczędnościowo-rozliczeniowe, kasjerskie, księgowo, informatyczne, sprawozdawcze.
- 2) przez **Kierowników Zespołów lub pracowników wyznaczonych przez Kierowników** oraz **Analityka kredytowego** (kontrolę na tzw. „drugą rękę”, kontrola funkcjonalna następną), jednakże przy zachowaniu zasady , że nie można wyznaczać do wykonywania kontroli następnej tego samego pracownika, który wykonywał dany proces. Ten rodzaj kontroli obejmuje sprawdzenie następcze prawidłowego wykonania przez pracownika czynności składających się na proces , udokumentowania przez pracownika wykonania kontroli

stanowiskowej. Do tej funkcji kontroli przypisane są również inne kontrole wykonywane przez Kierowników (np. zatwierdzanie na drugą rękę). Kontrole wykonywane przez Kierowników wymienione są w szczególności w **Kartach zakresu kontroli dowodu księgowego** stanowiących załączniki do **Instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych** oraz w ogólności w Matrycy funkcji kontroli, w której ten rodzaj kontroli określony został jako weryfikacja bieżąca pozioma, Testowanie poziome oraz Weryfikacja bieżąca pozioma .

Poziom drugi kontroli wewnętrznej (II linia obrony) obejmuje wykonywanie kontroli przez :

1) **stanowisko do spraw zgodności** (niezależna kontrola wewnętrzna funkcjonalna) . Ten rodzaj kontroli obejmuje :

a) sprawdzenie następcze prawidłowego wykonania przez pracownika czynności składających się na proces, udokumentowania przez pracownika wykonania kontroli stanowiskowej oraz wykonania kontroli i jej udokumentowania przez Kierowników. Kontrole następcze funkcjonalne procesów istotnych określone są w Matrycy funkcji kontroli jako Testowanie pionowe ,

b) wykonywanie kontroli innych obszarów (poza kontrolą procesów istotnych) , z wyłączeniem kontroli na I linii obrony, o ile obowiązek objęcia kontrolą wynika z Regulaminu organizacyjnego, Regulaminu działania komórki zgodności oraz innych obowiązujących w Banku procedur wewnętrznych odwołujących się w treści do działania komórki ds. zgodności albo doraźnych lub specjalnych na wniosek prezesa Zarządu, Zarządu lub Rady Nadzorczej .

Poza wykonywaniem kontroli bezpośrednich, ten rodzaj kontroli obejmuje również :

c) wdrożenie postępowania naprawczego w oparciu o wyniki z wykonanych kontroli wewnętrznych i zewnętrznych oraz monitorowanie wykonania wdrożonego postępowania naprawczego (przy czym za postępowanie naprawcze na potrzeby tego przepisu rozumie się czynności związane z wydawaniem zaleceń, rekomendacji, oraz kontrolą ich wykonania przez pracowników oraz /lub kierowników, inicjatywę zmiany przepisów wewnętrznych, a także inne czynności wynikające z zakresu działania komórki zgodności) ,

d) raportowanie wyników kontroli oraz o funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej do Rady Nadzorczej i/lub Zarządu, w formie i w terminach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczych, niniejszym Regulaminie oraz w procedurach wewnętrznych regulujących działanie komórki zgodności .

2) **stanowisko ds. analiz i sprawozdawczości** (niezależna kontrola wewnętrzna funkcjonalna). Ten rodzaj kontroli obejmuje :

a) monitorowanie i ocenę zgodności działania pracowników na stanowiskach operacyjnych w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykami, w tym ustanowionych limitów ograniczających ryzyko w działalności Banku, określonych w przepisach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami,

b) ocenę wystarczalności kapitału w oparciu o proces szacowania kapitału wewnętrznego,

c) przegląd zarządczy regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem w celu określenia zgodności z prawem oraz wewnętrznej spójności z powiązanymi przepisami wewnętrznymi ,

c) raportowanie informacji dotyczących zarządzania ryzykami i szacowania kapitału, w tym w zakresie wyników monitorowania i oceny zgodności działania pracowników na stanowiskach operacyjnych w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykami oraz w zakresie przeglądu zarządczego regulacji dotyczących zarządzania ryzykami, do Rady Nadzorczej i/lub Zarządu, w terminach i zakresie określonym w przepisach Instrukcji sporządzania informacji zarządczych lub w przepisach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka .

3) **Zarząd Banku** w przypadku testowania mechanizmu kontrolnego – analizy luki prawnej w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności , co wynika z Matrycy funkcji kontroli w zakresie dotyczącym określenia osoby odpowiedzialnej za wykonywanie testowania pionowego.

4) **Bank Zrzeszający** w ramach zawartej z Bankiem odrębnej umowy o wykonywanie kontroli. W umowie oraz w planach kontroli Bank i Bank Zrzeszający ustalają przedmiot i zakres kontroli, przy czym nie powinny się one pokrywać z przedmiotem i zakresem audytu wewnętrznego, o którym mowa w ust. 4.

5) **Komitet Kredytowy** (niezależna kontrola wewnętrzna funkcjonalna). Ten rodzaj kontroli obejmuje ocenę ryzyka pojedynczej transakcji kredytowej w celu wydania opinii na potrzeby realizowanego procesu udzielenia kredytu przed podjęciem decyzji kredytowej przez Zarząd Banku.

Poziom trzeci kontroli wewnętrznej (III linia obrony) stanowi audyt, do którego wykonywania jest uprawniony w stosunku Banku z racji przynależności - System Ochrony Instytucjonalnej. Przedmiot i zakres audytu wewnętrznego regulowany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w oparciu o postanowienia Umowy zawartej z Bankiem oraz o załączniki do Umowy - Regulamin Audytu Wewnętrznego w Systemie Ochrony; Zasady Audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS.

W 2021 r. przeprowadzone zostały przez kierowników Zespołów kontrole funkcjonalne wewnętrzne oraz testy mechanizmów kontrolnych przeprowadzone przez stanowisko zgodności, Stanowisko ryzyk, Prezesa Zarządu wg uchwalonej przez Radę Nadzorczą Banku w dniu 24.02.2021r Matrycy funkcji kontroli.

W 2021r. zostało przeprowadzonych w ramach Matrycy Funkcji Kontroli na 2021 r.

- 7 kontroli funkcjonalnych w ramach testowania poziomego przez kierowników Zespołów,
- 18 kontroli w ramach testowania pionowego przez stanowisko ds. zgodności
- 6 kontroli w ramach testowania pionowego przez stanowisko ds. ryzyk
- 3 kontrole w ramach testowania pionowego przez Prezesa Zarządu

oraz poza Matrycą Funkcji Kontroli:

- 132 kontroli funkcjonalnych dokumentów stanu gotówki kas Banku,
- 2 kontrole w zakresie realizacji zadań Przeciwdziałaniu Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu.
- 1 kontrola przeprowadzona na Zarządzenie Prezesa w sprawie inwentaryzacji z natury druków ścisłego zarachowania.

3. Opis struktury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykami

W procesie zarządzania ryzykami udział biorą:

1) **Rada Nadzorcza** – sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, systemu zarządzania kapitałem i szacowania kapitału oraz corocznie ocenia adekwatność i skuteczność tych systemów, a w szczególności :

- zatwierdza określony przez Zarząd Banku akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie,
- zatwierdza przyjętą przez Zarząd Banku strategię zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem, a także monitoruje jej przestrzeganie,
- nadzoruje opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk i procedur stanowiących podstawę funkcjonowania w Banku systemu zarządzania ryzykami, kapitałem i szacowania kapitału,
- sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków zarządu obowiązków w zakresie zarządzania ryzykami,
- określa zasady raportowania do rady nadzorczej informacji o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności Banku, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, które umożliwią nadzorowanie systemu zarządzania.

Zarząd Banku – projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, kapitałem oraz szacowania kapitału i jest odpowiedzialny za :

- a) określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka;
- b) opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem i kapitałem ,
- c) określanie organizacji zarządzania ryzykiem i poszczególnymi kategoriami ryzyka ,
- d) określanie poziomów zarządzania ryzykiem w Banku,
- e) podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie
- f) wykonywanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie zarządzania,
- g) opracowywanie i akceptowanie polityk oraz wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonuje zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie ich przestrzegania;
- h) nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku,
- i) ustanawianie zasad raportowania przez stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku.
- j) oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka.

Prezes Zarządu odpowiada w szczególności za:

- a) nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym,
- b) dostarczenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku kompleksowych informacji na tematy ryzyka,

Wiceprezes Zarządu ds. handlowych, odpowiada w szczególności za:

- a) nadzór nad zarządzaniem ryzykiem działalności operacyjnej, w ramach którego nadzoruje :
 - opracowywanie projektu strategii dla obszaru środowiska teleinformacyjnego Banku oraz rocznych planów finansowo-księgowych Banku w części obejmującej projekty nakładów na realizację zadań z zakresu teleinformacyjnego ,
 - opracowywanie projektów polityk – handlowej i bezpieczeństwa, a także testów warunków skrajnych z zakresu ryzyka operacyjnego,
 - opracowywanie projektów regulaminów i procedur w zakresie działalności handlowej Banku,
 - wykonywanie przeglądów procedur wewnętrznych regulujących obszar zarządzania ryzykami - operacyjnym, bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych i informacji, ciągłości działania,
 - tworzenie dokumentacji zdarzeń ryzyka operacyjnego i ich rejestrowanie w systemie Banku.
- b) sporządzanie, w oparciu o wykonane przeglądy, projektów zmian dostosowujących procedury do wymaganego stanu zgodności,
- c) sporządzanie informacji zarządczych z obszaru ryzyka operacyjnego, w tym ciągłości działania oraz bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych i informacji w zakresie wynikającym z treści przepisów wewnętrznych i instrukcji sporządzania informacji zarządczych,

Członek zarządu ds. zgodności, odpowiada w szczególności za :

- a) koordynowanie kontroli działalności Banku,
- b) opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej okresowych raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności ,
- c) analizę protokołów z przeglądu zgodności regulacji wewnętrznych z przepisami prawa i standardami rynkowymi, protokołów z kontroli instytucjonalnej i funkcjonalnej, w celu inicjowania zmian w przepisach wewnętrznych,
- d) opiniowanie w zakresie zgodności z przepisami prawa i standardami rynkowymi projektów zmian przepisów wewnętrznych, z wyłączeniem projektów zmian przepisów przez siebie sporządzonych, przed ich zatwierdzeniem przez Zarząd Banku.

Komitet Kredytowy — jest organem opiniodawczym, uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”

Komórka monitorująca ryzyko –

- **stanowisko analiz i sprawozdawczości**, odpowiada w szczególności za: monitorowanie realizacji wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowymi zadaniami stanowiska analiz i sprawozdawczości są zadania z zakresu gromadzenia, przetwarzania, pomiaru i

raportowania odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,

- **Zespół zarządzania ryzykami i analiz (ZZRiA)** ma za zadanie wydawanie opinii w zakresie poziomu poszczególnych ryzyk określonych w niniejszej strategii, a także rekomendowanie zarządowi Banku projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Audyt wewnętrzny – ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Wiodącym celem Audytu wewnętrznego jest dostarczanie organom Banku obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Uwzględniając przynależność Banku do Systemu Ochrony Instytucjonalnej Zrzeszenia BPS oraz wynikające z przynależności dokumenty szczegółowe funkcjonowania Systemu, Audyt wewnętrznym wykonywany będzie przez organ zarządzający Systemem Ochrony.

Pozostali pracownicy Banku – mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

4. Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykami w Częstochowskim Banku spółdzielczym JURA BANK”, zatwierdzoną przez Zarząd Banku w dniu 4.05.2017r uchwałą nr 32/2017 oraz przez Radę Nadzorczą w dniu 2.06.2017r uchwałą 18/2017, z ostatnią zmianą zatwierdzoną przez Zarząd uchwałą nr 2/2021 z dnia 20.01.2021r. oraz przez Radę uchwałą nr 2/2021 z dnia 24.02.2021r. Na podstawie „Strategii zarządzania ryzykami” opracowywane są polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami, definiujące apetyt na ryzyko czyli maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.

Strategia ta podlega przeglądowi zarządczemu i weryfikacji co najmniej raz w roku lub w przypadku wystąpienie znacznych zmian przepisów wewnętrznych lub zewnętrznych.

W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, strategiczne cele dla Banku zatwierdza Rada Nadzorczą, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku. Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne.

W działalności Banku identyfikowane są następujące rodzaje ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe łącznie z ryzykiem kontrahenta, koncentracji oraz rezydualnym;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 4) ryzyko płynności i finansowania;
- 5) ryzyko cyklu gospodarczego;
- 6) ryzyko kapitałowe;
- 7) ryzyko strategiczne (biznesowe);
- 8) ryzyko utraty reputacji;
- 9) ryzyko prawne;
- 10) ryzyko braku zgodności;
- 11) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Rodzaje ryzyka zakwalifikowane jako nieistotne nie wpływają na wielkość kapitału wewnętrznego. Są one kwartalnie monitorowane, z uwzględnieniem zasad oceny istotności, zawartych w Zał. nr 1 do Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej, natomiast pomiar kapitału wewnętrznego jest dokonywany w momencie przekształcenia się ryzyka nieistotnego w ryzyko istotne.

Ryzyko zakwalifikowane jako istotne dzieli się na ryzyko podstawowe i ryzyko mające umiarkowany wpływ na sytuację finansową Banku.

Do ryzyk istotnych podstawowych, Bank zalicza ryzyko kredytowe i ryzyko operacyjne, natomiast do kategorii ryzyk istotnych, umiarkowanych, Bank zalicza ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, płynności, kapitałowe i ryzyko strategiczne.

Dla każdego z ryzyk istotnych Bank posiada opracowaną strategię oraz zasady zarządzania danym ryzykiem.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) Gromadzenie informacji.
- 2) Identyfikację i ocenę ryzyka.
- 3) Limitowanie ryzyka (kontrola ryzyka).
- 4) Pomiar i monitorowanie ryzyka.
- 5) Raportowanie.
- 6) Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

4.1 Opis procesów zarządzania ryzykiem kredytowym

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 3) działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej i Polityce inwestycyjnej, stanowiących uszczegółwienie Strategii Zarządzania Ryzykami.

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

- 1) Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
- 2) Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.
- 3) Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.

Zasady podejmowania decyzji w zakresie udzielania kredytów.

Schemat kompetencji decyzyjnych w zakresie podejmowania ryzyka kredytowego

Rodzaj zaangażowania / Kwota łącznego zaangażowania	Osoba uprawniona do podjęcia decyzji kredytowej oraz określenia klasy ryzyka ekspozycji kredytowej, której dotyczy decyzja kredytowa
Kredyty, gwarancje, poręczenia, 1) do kwoty poniżej 100 tys. złotych pojedynczej transakcji w odniesieniu do kredytów detalicznych, mieszkaniowych i hipotecznych	Zarządu Banku

<p>udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą, 2) do poniżej kwoty 200 tys. zł pojedynczej transakcji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych udzielanych podmiotom prawnym lub fizycznym oraz jednostkom organizacyjnym posiadającym zdolność prawną na cele działalności gospodarczej, a także jednostkom samorządu terytorialnego.</p>	
<p>Kredyty , gwarancje , poręczenia , 1) od kwoty 100 tys. złotych wzwyż pojedynczej transakcji w odniesieniu do kredytów detalicznych, mieszkaniowych i hipotecznych udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą, 2) od kwoty 200 tys. zł wzwyż pojedynczej transakcji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych udzielanych podmiotom prawnym lub fizycznym oraz jednostkom organizacyjnym posiadającym zdolność prawną na cele działalności gospodarczej, a także jednostkom samorządu terytorialnego.</p>	<p>Zarządu Banku Wymagana opinia Komitetu Kredytowego o planowanym zaangażowaniu przed podjęciem decyzji kredytowej, z wyłączeniem z opiniowania klasy ryzyka</p>
<p>Kredyty , gwarancje , poręczenia dla osób wewnętrzne Banku oraz osób powiązanych w rozumieniu przepisów Ustawy Prawo bankowe , od równowartości przekraczającej 10.000,00 EUR</p>	<p>Rada Nadzorcza Banku z wyłączeniem udziału zainteresowanego członka Rady Nadzorczej oraz z wyłączeniem określenia klasy ryzyka ekspozycji kredytowej . Zarząd z wyłączeniem udziału zainteresowanego członka Zarządu Banku Wymagana opinia Komitetu Kredytowego jeżeli kwota transakcji wynosi 100 tys. złotych i więcej</p>
<p>Inwestycje finansowe (akcje banku zrzeszającego , obligacje skarbowe, obligacje pieniężne banków, obligacje komercyjne podmiotów posiadających nadane ratingi finansowe)</p>	<p>Zarząd Banku W procesie decyzyjnym wymagany jest wewnętrzny raport oceny inwestycji sporządzony przez pracownika Banku</p>

Rodzaj podejmowanych decyzji w zakresie ryzyka kredytowego	Osoba uprawniona do podjęcia decyzji w zakresie ryzyka kredytowego
<p>Zmiana warunków umów kredytowych, umów gwarancji, umów poręczenia, wymagająca aneksowania umowy, w tym skutkująca :</p> <p>1) zmianą podwyższającą istotnie kwotę pierwotnego zaangażowania, tj. o co najmniej 100 tys. złotych dla ekspozycji udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalności gospodarczą lub 200 tys. zł dla ekspozycji udzielanych na cele działalności gospodarczej ;</p> <p>2) zmianą wydłużającą istotnie , o co najmniej połowę pierwotnego okresu spłaty ;</p> <p>3) zmianą obniżającą istotnie oprocentowanie kredytu , tj. poniżej dolnej granicy oprocentowania ustalanego w drodze negocjacji wynikającego z obowiązującej w Banku Tabeli oprocentowania .</p> <p>4) zmianą istotną sposobu zabezpieczenia powodującą zamianę na inne lub zwolnienie pierwotnie ustanowionego zabezpieczenia</p>	<p>Zarząd Banku W zakresie zmian istotnych wymagana jest opinia Komitetu Kredytowego, jeżeli wydał opinię w zakresie zaangażowania pierwotnego lub w wyniku istotnej zmiany ulegnie zwiększeniu zaangażowanie do kwoty podlegającej opiniowaniu</p>
<p>Zmiana zawartych z osobami wewnętrznymi i osobami powiązanymi warunków umów kredytowych, umów gwarancji , umów poręczenia , wymagająca aneksowania umowy, w tym skutkująca :</p> <p>1) zmianą podwyższającą istotnie kwotę pierwotnego</p>	<p>Zarząd Banku Rada Nadzorcza Banku W zakresie zmian istotnych wymagana jest opinia Komitetu</p>

<p>zaangażowania, tj. o co najmniej 100 tys. złotych dla ekspozycji udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub 200 tys. zł dla ekspozycji udzielanych na cele działalności gospodarczej;</p> <p>2) zmianą wydłużającą istotnie, o co najmniej połowę pierwotnego okresu spłaty ;</p> <p>3) zmianą obniżającą istotnie oprocentowanie kredytu, tj. poniżej dolnej granicy oprocentowania ustalanego w drodze negocjacji wynikającej z obowiązującej w Banku Tabeli oprocentowania .</p> <p>4) zmianą istotną sposobu zabezpieczenia powodującą zamianę na inne lub zwolnienie pierwotnie ustanowionego zabezpieczenia</p>	<p>Kredytowego, jeżeli wydał opinię w zakresie zaangażowania pierwotnego lub w wyniku istotnej zmiany ulegnie zwiększeniu zaangażowanie do kwoty podlegającej opiniowaniu</p>
<p>Zatwierdzanie klasy ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych nadawanych z udziałem kryterium jakościowego i ilościowego w procesie monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotu kredytowanego</p>	<p>Zarząd Banku</p>

System raportowania i pomiaru ryzyka kredytowego.

System zarządzania ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji lub pojedynczego kredytobiorcy obejmuje:

1. Stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, określone dla każdej z grup ekspozycji, charakteryzujących się podobnymi cechami.
2. Przestrzeganie limitów jednostkowych koncentracji ekspozycji,
3. Bieżący monitoring obsługi kredytu.
4. Przegląd ekspozycji kredytowej i tworzenie rezerw celowych.
5. Windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi.
6. Kontrolę działalności kredytowej.

Pracownicy Zespołu produktów w przypadku podjęcia czynności zmierzających do zawarcia transakcji są zobowiązani każdorazowo do sprawdzenia :

- 1) powiązań na podstawie stosunku kontroli oraz zależności ekonomicznej podmiotu ubiegającego się o kredyt lub inne zobowiązanie o charakterze majątkowym;
- 2) wysokości łącznego zaangażowania Banku w stosunku do podmiotu oraz grup powiązanych ze sobą klientów;
- 3) czy zaangażowanie z tytułu nowej transakcji nie spowoduje przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań określonego przepisami rozporządzenia CRR 575/2013 oraz przepisami wewnętrznymi.

Zakres zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego obejmuje :

- 1) Sformalizowanie procesu zarządzania koncentracjami w celu zdywersyfikowaniu ryzyka kredytowego,
- 2) wymaganie przestrzegania przez pracowników i kierowników obowiązujących przepisów prawa i procedur wewnętrznych w każdym obszarze zdywersyfikowanego ryzyka kredytowego,
- 3) stosowanie rozdzielenia funkcji dywersyfikacji ryzyka kredytowego od funkcji realizujących procesy sprzedaży produktów kredytowych,
- 4) wspieranie pracowników i kierowników realizujących funkcję dywersyfikacji ryzyka kredytowego w zakresie dostępu do wewnętrznych i zewnętrznych baz danych (baza przepisów wewnętrznych, system przepisów prawa, baza nieruchomości AMRON, rejestry publiczne)
- 5) wymaganie przestrzegania przez pracowników i kierowników :
 - a) ustanowionych w procesie dywersyfikacji ryzyka limitów koncentracji dla działalności kredytowej określanych w Polityce kredytowej Banku,
 - b) wykonywania obowiązków w zakresie przekazywania informacji wewnętrznych o rynku nieruchomości służących do przeprowadzania monitorowania jakości ustanowionych zabezpieczeń nieruchomościami ,
 - c) wykonywania obowiązków w zakresie raportowania informacji do odpowiednich organów Banku w zakresie i terminach określonych w odrębnej Instrukcji sporządzania informacji zarządczych ,

- 6) poddawanie skuteczności zarządzania ryzykiem kredytowym łącznego zaangażowania kredytowego kontroli wewnętrznej na II poziomie kontroli w zakresie stosowania i skuteczności mechanizmów kontrolnych przypisanych do procesu kredytowego oraz audytowi.
- 7) podział funkcji na szczeblu Zarządu Banku na funkcje nadzorcze i wykonawcze w obszarze ryzyka kredytowego .
- 8) systematyczne podwyższanie wiedzy i poziomu świadomości pracowników poprzez szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne w obszarze realizacji celów przypisanych zarządzaniu ryzykiem kredytowym , w tym ryzykiem łącznego zaangażowania kredytowego.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka kredytowego w cyklach miesięcznych, na podstawie sporządzonych przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz raportów:

- 1) zaangażowań branżowych,
- 2) zaangażowań przyjętych zabezpieczeń,
- 3) zaangażowań osób wewnętrznych,
- 4) zaangażowań kredytowych równych i przekraczających 10 % funduszy własnych,
- 5) zaangażowań w jednorodny instrument finansowy,
- 6) wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Wykorzystanie limitu ponad 90% podlega pisemnemu zgłoszeniu prezesowi zarządu i wiceprezesa ds. handlowych wraz ze wskazaniem czynników, które spowodowały wzrost poziomu ryzyka kredytowego i zbliżenie wskaźnika do górnej granicy.

Prezes zarządu i wiceprezes ds. handlowych wspólnie opracowują w formie pisemnej zakres działań zmierzających do przywrócenia poziomu do stanu uznawanego za akceptowalny, które przekładają Zarządowi do zatwierdzenia.

Zarząd Banku zatwierdza działania zmierzające do przywrócenia poziomu ryzyka kredytowego do stanu akceptowalnego i określa sposób ich wykonania oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację, a w szczególności może stosować następujące rozwiązania:

- 1) Ograniczać kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka.
- 2) Ograniczać skalę całej akcji kredytowej Banku.
- 3) Zwiększać poziom zabezpieczeń.
- 4) Restrukturyzować zadłużenia.
- 5) Doskonalić standardy kredytowe i system kontroli wewnętrznej, opracować odpowiednie procedury wewnętrzne.
- 6) Podejmować inne zindywidualizowane działania, zależnie od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka kredytowego na podstawie sporządzonych kwartalnych raportów:

- 1) o stanie portfela detalicznego zarządzanego zgodnie z rekomendacją T.
- 2) o realizacji Polityki w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, do których zastosowanie ma Rekomendacja S, udzielonych osobom fizycznym na cele nie związane z działalnością gospodarczą,
- 3) o realizacji Polityki w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, do których zastosowanie ma Rekomendacja S, Podmiotom gospodarczym na cele związane z działalnością gospodarczą,

oraz, na podstawie sporządzanego kwartalnie przez stanowisko windykacji wierzytelności Informacji, o restrukturyzacji i windykacji kredytów i innych wierzytelności bankowych.

Działania Banku w zakresie zabezpieczania i ograniczania ryzyka kredytowego

Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:

- a) ryzyko pojedynczej transakcji,
- b) ryzyko portfela.

Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:

- a) badanie wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
- b) wykorzystywanie w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
- c) prawidłowe zabezpieczanie zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- d) bieżący monitoring zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
- e) Dokonywanie okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
- f) Prawidłowe prowadzenie windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
- g) Kontroli działalności kredytowej.

Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:

- a) dywersyfikacja kredytów,
- b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku.
- c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
- d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej,
- e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
- f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
- g) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- h) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych.,
- i) analiza skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,

Działania organizacyjno-proceduralne:

- 1) Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych, akceptacja ryzyka kredytowego przypisana jest do wyłącznej właściwości zarządu banku z tą odmiennością, która wynika z przepisów kompetencyjnych w zakresie akceptacji ryzyka kredytowego z tytułu zaangażowania Banku wobec osób wewnętrznych. Decyzja kredytowa, która spowoduje znaczące przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy wymaga dodatkowo opinii Komitetu Kredytowego. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Komórka monitorująca ryzyko.
- 2) Ryzyko kredytowe jako istotny rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu.
- 3) W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
- 4) Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez Komórkę audytu wewnętrznego – odpowiednie komórki Banku Zrzeszającego.
- 5) Akceptowalny poziom ryzyka kredytowego został określony w Polityce kredytowej Banku.

Bank podejmując decyzje o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania.

Na podstawie „Instrukcji prawnych form zabezpieczania kredytów i innych należności” w Banku rozróżnia się następujące formy zabezpieczeń;

- 1) weksel in blanco,
- 2) poręczenie według prawa cywilnego,
- 3) gwarancja bankowa,
- 4) przelew wierzytelności na zabezpieczenie (cesja),
- 5) przelew praw z umów ubezpieczeniowych,
- 6) przystąpienie do długu,
- 7) przejęcie długu,

- 8) przewłaszczenie rzeczy ruchomych,
- 9) zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych,
- 10) zastaw rejestrowy na prawach,
- 11) zastaw zwykły na prawach,
- 12) kaucja pieniężna w rozumieniu art. 102 Prawa bankowego,
- 13) hipoteka,
- 14) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- 15) ubezpieczenie kredytu.

Bank jako najkorzystniejsze dla siebie zabezpieczenia uznaje zabezpieczenie w formie :

- a) Kaucji pieniężnej,
- b) Hipoteki na nieruchomości mieszkalnej oraz na innych nieruchomościach,
- c) Poręczenia cywilnego i wekslowego,
- d) Cesji praw do wierzytelności z równoczesnym stosowaniem zasady ograniczonego zaufania do cedentów i dłużników cedentów, szczególnie tych nie będących stałymi klientami Banku,
- e) Przewłaszczenia rzeczy ruchomych,

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do jakości sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, a w odniesieniu do przyjętego zabezpieczenia Bank stosuje zasady:

- 1) stale monitoruje kierunki zmian na rynku nieruchomości,
- 2) dokonuje monitorowania wartości poszczególnych nieruchomości wykorzystanych do zabezpieczenia kredytu,
- 3) dokonuje monitorowania wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania celem określenia czy poziom wartości nieruchomości jest adekwatny do aktualnej wartości udzielonego kredytu,
- 4) przyjmowania zabezpieczenia ekspozycji kredytowych, które charakteryzuje się parametrami umożliwiającymi w miarę sprawne odzyskanie kredytu i dające Bankowi możliwość:
 - a) przeprowadzenia skutecznej egzekucji z zabezpieczenia w przypadku braku spłaty kredytów.
 - b) Dokonania pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych.
 - c) Przypisania niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Za prawidłowość prowadzenia monitoringu sytuacji ekonomicznej kredytobiorców, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami odpowiedzialna jest odpowiednia jednostka organizacyjna Banku, wyszczególniona w strukturze organizacyjnej Banku.

Celem takiego monitoringu jest :

- 1) wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych o sytuacji klienta i podjęcie działań zapobiegawczych,
- 2) zaklasyfikowanie klientów do odpowiedniej grupy ryzyka oraz utworzenia odpowiednich rezerw,
- 3) kształtowanie rozwoju współpracy z klientem.

Proces monitoringu realizowany jest w oparciu o:

- 1) ocenę terminowości spłat oraz analizę dotychczasowej współpracy z klientem,
- 2) ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy,
- 3) kontrolę i aktualizację stanu i wartości ustanowionych zabezpieczeń.

W Banku prowadzony jest systematyczny przegląd ekspozycji kredytowych, którego celem jest dostarczenie oceny jakości portfela kredytowego.

Przegląd ekspozycji, zgodnie z funkcjonującą procedurą tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków a także zasadami prowadzenia monitoringu kredytowego, winien być dokonany pod kątem:

- 1) przestrzegania zasad polityki kredytowej, procedur, regulaminów;

- 2) zabezpieczania, uruchamiania i monitorowania kredytów;
- 3) identyfikowania kredytów o obniżonej jakości.

Zarządzania ryzykiem rezydualnym:

Ryzykiem rezydualnym Bank zarządza na podstawie Polityki kredytowej, Instrukcji prawnych form zabezpieczania kredytów i innych należności, procedur monitorowania zabezpieczeń.

Analiza czynników ryzyka rezydualnego ma celu zapobieganie doprowadzenia do nadmiernej koncentracji w te rodzaje zabezpieczeń, które będą mało skutecznie ograniczały poziom ryzyka kredytowego wskutek słabego zabezpieczenia udzielonych ekspozycji kredytowych lub innych transakcji aktywami Banku.

Podstawowym działaniem mającym na celu ograniczanie ryzyka rezydualnego poprzez wczesne ostrzeżenie kierownictwa Banku o symptomach wskazujących na możliwość wystąpienia pogorszenia się jakości zabezpieczeń jest systematyczny monitoring jakości przyjmowanych i przyjętych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.

Mechanizmy kontroli przyjmowanych zabezpieczeń oraz ustanowionych zabezpieczeń w trakcie trwania ekspozycji kredytowej, a także zasady podejmowania działań w celu poprawy jakości zabezpieczenia regulują odrębne Instrukcje – dotyczące zabezpieczania wierzytelności Banku oraz monitoringu klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Zarządzania ryzykiem koncentracji:

Bank zarządza ryzykiem koncentracji poprzez jego identyfikację w każdym obszarze swojej działalności, oceniając jego wpływ na kapitał, płynność i wyniki finansowe. Koncentracja może pojawić się w trakcie wykonywania przez bank takich czynności, jak:

- a) udzielanie kredytów;
- b) finansowanie działalności banku;
- c) zarządzanie płynnością;
- d) zabezpieczenie wierzytelności bankowych;
- e) inwestowanie w dłużne papiery wartościowe;
- f) obejmowanie lub nabywanie akcji/udziałów innych podmiotów oraz jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

Bank identyfikując ryzyko koncentracji ocenia wszystkie koncentracje w pozycjach bilansowych i pozabilansowych.

Koncentrację zaangażowań Banku rozpatruje w stosunku do:

- a) pojedynczego klienta;
- b) grupy powiązanych klientów;
- c) sektorów gospodarki/branż;
- d) rodzajów zabezpieczeń przyjmowanych przez bank;
- e) produktów;
- f) podmiotów sektora finansowego;
- g) znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym;

W przypadku planowania zmiany dotychczas prowadzonej działalności, rozszerzenia obszaru działania lub wprowadzenia nowych produktów i usług, bank identyfikuje ryzyko koncentracji związane z przedmiotowym procesem.

Bank stosuje mechanizmy ograniczania ryzyka koncentracji adekwatne, wykonalne i w pełni zrozumiałe przez pracowników:

- a) odpowiedzialnych za inicjowanie transakcji obciążonych ryzykiem kredytowym;
- b) oceniających ryzyko kredytowe transakcji, zarówno na etapie ich udzielania jak i monitorowania;
- c) podejmujących decyzje dotyczące transakcji obciążonych ryzykiem kredytowym;
- d) odpowiedzialnych za monitorowanie i kontrolowanie ryzyka koncentracji, w tym jego wpływu na kapitał, płynność i wyniki finansowe Banku.

Do działań ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko koncentracji należą w szczególności:

- a) ograniczanie zawierania dalszych transakcji z danym klientem lub grupą powiązanych klientów;
- b) ograniczanie kredytowania określonego rodzaju klientów;
- c) obniżenie limitów w zakresie ryzyka koncentracji;
- d) dywersyfikacja aktywów;
- e) sprzedaż niektórych aktywów;
- f) zmiana strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji;
- g) dywersyfikacja w zakresie przyjmowanych rodzajów zabezpieczeń;
- h) ustanowienie nowych zabezpieczeń.

4.2 Opis procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania **ryzykiem operacyjnym** w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
- 2) podejmowanie działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności,
- 3) zarządzanie kadrami.

Celem bezpośrednim zarządzania **ryzykiem braku zgodności** w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących determinantę występowania ryzyka braku zgodności. Realizacja powyżej wymienionych celów wymaga realizacji przez pracowników ciągłego stosowania procesu identyfikacji ryzyka braku zgodności związanego z funkcjonującymi w Banku procesami wewnętrznymi, oferowanymi produktami/usługami, wykonywanymi operacjami i transakcjami oraz stosowanymi systemami informatycznymi. Wszystkie zdarzenia ryzyka braku zgodności w Banku oraz pomiar ich skutków powinny być ujęte w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego, którego zasady funkcjonowania są określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) Identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 2) Ocena ryzyka,
- 3) Monitorowanie ryzyka,
- 4) Raportowanie ryzyka,
- 5) Utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach,
- 6) Kontrola poziomu ryzyka,
- 7) Pomiar ryzyka.

W celu prawidłowego realizowania zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku podejmowane są następujące działania:

- 1) **W zakresie identyfikacji ryzyka:** prowadzenie bieżących analiz czynników wewnętrznych i zewnętrznych takich jak:
 - a) struktura organizacyjna banku,
 - b) specyfika działalności bankowej,
 - c) użytkowane systemy informatyczne w banku,
 - d) jakość kadr na poszczególnych szczeblach organizacyjnych banku,
 - e) specyfika klientów obsługiwanych w ramach prowadzonej działalności w banku,
 - f) skargi od klientów,
 - g) rotacja kadr,
 - h) zmiany organizacyjne,

- i) zmiany prawne,
 - j) konkurencja,
 - k) postęp technologiczny,
 - l) zmiany w otoczeniu gospodarczym.
- 2) W zakresie oceny ryzyka operacyjnego:**
- a) ocena działania Banku na podstawie listy potencjalnych zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym,
 - b) ocena strat finansowych z tytułu incydentów ryzyka operacyjnego,
 - c) ocena dostępności do usług bankowych – zachowanie ciągłości działania.
 - d) Sporządzanie okresowych analiz ryzyka oraz mapy ryzyka.
- 3) W zakresie tworzenia bazy danych:**
- a) gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego,
 - b) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za gromadzenie informacji,
 - c) zaprojektowanie raportów o zdarzeniach ryzyka operacyjnego,
- 4) W zakresie monitorowania zdarzeń ryzyka operacyjnego:** stosowanie mechanizmów zapewniających szybkie wykrycie i weryfikację słabości występujących w systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym, biorąc pod uwagę:
- a) rodzaj i istotność błędów,
 - b) rodzaje, stopień skomplikowania i wartość zawieranych oraz planowanych transakcji,
 - c) wahania osiągniętych i przewidywanych zysków,
 - d) posiadane systemy informatyczne,
 - e) jakość procedur funkcjonujących w Banku,
 - f) poziom kwalifikacji pracowników oraz zmiany kadrowe i organizacyjne,
 - g) dokumentowanie informacji dotyczących przyczyn strat, ich wielkości, częstotliwości i dotkliwości.
- 5) W zakresie podmiotów, którym Bank powierzył wykonywanie czynności** zgodnie z artykułem 6a ustawy Prawo bankowe:
- a) żądanie od podmiotów i zbieranie informacji dotyczących ich sytuacji finansowej, poziomu ryzyka i zgodności z przepisami prawa oraz wymaganymi w zakresie świadczenia usług na rzecz Banku,
 - b) ustalenie powiązania podmiotów z osobami wewnętrznymi (pracownikami Banku),
 - c) gromadzenie i analizowanie przypadków wystąpienia lub spowodowania strat przez podmioty powiązane z działalnością Banku lub w tych podmiotach ,
 - d) ocena działalności podmiotu w kontekście narażenia Banku na ryzyko operacyjne i powstanie strat w jego aktywach,
 - e) opracowanie planów awaryjnych na wypadek zaprzestania działalności przed podmiot zewnątrzny.
- 6) W procesach raportowania:**
- a) gromadzenie wewnętrznych danych finansowych,
 - b) analiza danych o stratach wewnętrznych i zdarzeniach w otoczeniu Banku,
 - c) sporządzanie mapy ryzyka oraz planów awaryjnych zachowania ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.
 - d) ocena funkcjonowania podmiotów powiązanych z działalnością Banku,
 - e) opis zidentyfikowanych problemów wynikających ze zdarzeń ryzyka operacyjnego.
 - f) Testowanie warunków skrajnych, weryfikacja przyjętych procedur.
 - g) proponowanie działań mających na celu redukcję ryzyka.

4.3 Opis procesów zarządzania ryzykiem płynności

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie płynności Banku, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Cele te zostały opisane w „Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Poczesnej”.

Realizacja celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynnością oparta jest m.in.

na następujących zasadach:

- struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie do potrzeb płynnościowych, stąd Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów i w podanej poniżej kolejności:
 - a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności;
- Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych;
- Bank dąży do pozyskiwania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania o możliwie długich terminach wymagalności tak, aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym;
- Bank dąży do takiego konstruowania produktów depozytowych, by właściwie zarządzać płynnością płatniczą przy jednoczesnym ograniczaniu uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania;
- Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów oraz stosowanie systemu limitów;
- Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności oraz niebezpieczeństwem ukształtowania się nadzorczych miar płynności poniżej obowiązujących limitów i w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępuje według zasad określonych w procedurach awaryjnych.

System pomiaru i raportowania ryzyka płynności

Bank dokonuje pomiaru ryzyka płynności poprzez:

- 1) kalkulację nadzorczych miar płynności wg Uchwały KNF;
- 2) kalkulację wskaźnika LCR;
- 3) stworzenie raportu urealnionej luki płynności;
- 4) przeprowadzenie analizy wskaźnikowej;
- 5) wyliczenie zestawu wskaźników wczesnego ostrzegania;
- 6) testy warunków skrajnych oraz testy odwrócone;
- 7) szczegółową analizę bazy depozytowej Banku, m.in. w celu ostrożnościowego wyznaczenia stabilnych źródeł finansowania;
- 8) analizę portfela aktywów płynnych Banku (Uchwała KNF, Rozporządzenie CRR);
- 9) analizę portfela kredytowego Banku i pozycji pozabilansowych Banku;
- 10) wyliczenie wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko płynności (ICAAP).

Kalkulacji miar, wymienionych w ust. 1 pkt 1 - 2, Bank dokonuje codziennie.

Sporządzenie raportów, zestawień i analiz, wymienionych w ust. 1 pkt 3 - 10, Bank dokonuje na koniec każdego miesiąca, z zastrzeżeniem iż testy warunków skrajnych oraz testy odwrócone są przeprowadzane kwartalnie.

Bank przygotowuje na koniec każdego miesiąca (przy symptomach zagrożenia płynności finansowej lub braku stabilności na rynkach finansowych w terminach zapewniających rzetelną ocenę i pomiar ryzyka płynności) analizę ryzyka płynności w formie pisemnej zawierającą szczegółową ocenę zestawień, raportów i pozycji wymienionych w ust. 1 pkt 1 – 10.

Źródłem danych do pomiaru, monitorowania i analizy ryzyka płynności są systemy, programy i narzędzia finansowo-księgowe oraz bazy danych użytkowane w Banku.

System zabezpieczeń i ograniczania ryzyka płynności

Poziom ekspozycji banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym zestawem limitów, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne to:

- współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem,
- współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi

Analizie i kontroli podlegają również wskaźniki wynikające z CRR tj.:

- wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR)
- wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR)

Ograniczanie poziomu ryzyka płynności następuje poprzez następujące limity wewnętrzne:

- 1) płynności do 1 miesiąca;
- 2) płynności do 3 miesięcy;
- 3) płynności do 1 roku;
- 4) pokrycia aktywami płynnymi depozytów niestabilnych;
- 5) zaangażowania w kredyty i pożyczki powyżej 10 lat;
- 6) stabilności bazy depozytowej I;
- 7) stabilności bazy depozytowej II;
- 8) płynności zobowiązań pozabilansowych

Poziom wykorzystania limitów poszczególnych wskaźników podlega monitorowaniu za okresy miesięczne. Monitorowania wykorzystania limitów dokonuje stanowisko analiz i sprawozdawczości w drodze porównania limitu z jego faktycznym wykorzystaniem.

Wykorzystanie limitu ponad 90 % podlega pisemnemu zgłoszeniu członkowi zarządu ds. ekonomicznych i wiceprezesowi zarządu ds. handlowych wraz ze wskazaniem czynników, które spowodowały wzrost poziomu ryzyka płynności i zbliżenie wartości wskaźnika do górnej granicy. Członek Zarządu ds. ekonomicznych i wiceprezes Zarządu ds. handlowych wspólnie opracowują w formie pisemnej zakres działań zmierzających do przywrócenia poziomu ryzyka do stanu uznawanego za akceptowalny, które przedkładają zarządowi Banku do zatwierdzenia.

Zarząd Banku zatwierdza działania zmierzające do przywrócenia poziomu ryzyka płynności do stanu akceptowalnego i określa sposób ich wykonania oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację.

Za opracowanie i weryfikację Polityki płynności odpowiada Zespół księgowości.

Nadzór nad opracowaniem niniejszej Polityki sprawuje Prezes Zarządu.

Odpowiedzialność za realizację Polityki płynności przypisana jest do kompetencji Członka Zarządu ds. ekonomicznych.

4.2 Opis procesów zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczenia ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:

- a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
- b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
- c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
- d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
- e) przestrzeganiu ustalonych limitów,

f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:

- a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
- b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
- c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
- d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
- e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
- f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- g) zmianę strategii kredytowej.

Zarząd dokonuje comiesięcznej oceny poziomu narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej na podstawie informacji zawartych w Analizie ryzyka stopy procentowej sporządzonej dla Banku, w ramach odrębnej umowy świadczenia usługi, przez Departament Ryzyka Finansowego Banku BPS S.A .

Analiza ryzyka stopy procentowej zawiera w szczególności:

- 1) miesięczną analizę luki oraz kwartalną analizę elastyczności stóp procentowych - za dany okres wraz z propozycjami dotyczącymi bieżących działań, zmierzających do utrzymania właściwego poziomu ryzyka stopy procentowej,
- 2) wykorzystanie obowiązujących limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej,
- 3) informację o kształtowaniu się oprocentowania aktywów i pasywów wrażliwych Banku,
- 4) informację zawierającą prognozę zmiany rynkowych stóp procentowych i stóp podstawowych NBP wraz z prognozą zmiany rozpiętości odsetkowej (*ewentualnie marży odsetkowej*),
- 5) w przypadku zmiany przez Radę Polityki Pieniężnej stóp podstawowych NBP, lub uznanych za istotne zmian stóp rynkowych, informację zawierającą ocenę wpływu powyższych zmian na istniejącą rozpiętość odsetkową oraz poziom ryzyka stopy procentowej w Banku,
- 6) propozycje limitów zapewniających właściwy, akceptowany poziom ryzyka stopy procentowej.

Zarząd Banku na bazie analiz i procedur:

- 1) określa politykę Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej na każdy rok kalendarzowy,
- 2) sprawuje pełny nadzór w zakresie realizacji zasad polityki Banku w odniesieniu do zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 3) zatwierdza limity utrzymujące całościowe narażenie Banku na ryzyko stopy procentowej,
- 4) organizuje system kontroli w Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku,
- 5) podejmuje decyzje inicjujące działania zapobiegające powstaniu straty finansowej lub niekorzystnej zmiany rozpiętości odsetkowej Banku.

W przypadkach, gdy sporządzona Analizie ryzyka stopy procentowej zawiera informacje o istotnych dla Banku zmianach stóp podstawowych NBP oraz stóp rynku międzybankowego, skutkujących znaczącym podwyższeniem aktualnego poziomu ryzyka stopy procentowej oraz znaczącymi zmianami istniejącej rozpiętości odsetkowej, Zarząd Banku uruchamia procedurę aktualizacji oprocentowania produktów depozytowych lub/i kredytowych znajdujących się w ofercie Banku.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej metodą luki poprzez sporządzanie:

- 1) Raportu luki terminów przeszacowania stopy procentowej, umożliwiającego określenie wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów wrażliwych Banku na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania,
- 2) Raportu luki ryzyka bazowego, umożliwiającego określenie wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów wrażliwych w poszczególnych terminach przeszacowania w podziale

na poszczególne stawki bazowe, od których uzależnione jest oprocentowanie produktów/instrumentów finansowych,

- 3) Analizy profilu ryzyka stopy procentowej Banku umożliwiającej określenie stopnia wrażliwości oprocentowania aktywów/pasywów wrażliwych Banku na zmiany stóp rynkowych i podstawowych NBP,
- 4) Symulacji wpływu zmian stóp rynkowych i podstawowych NBP na wynik odsetkowy Banku przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych.
- 5) Analizy testów warunków skrajnych przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych.
- 6) Raport luki krzywej dochodowości, uwzględniający pozycje wrażliwe indeksowane do stawek międzybankowych rynku pieniężnego,
- 7) Analizę wpływu nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku

Do analizy monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka stopy procentowej przyjmuje się na 2021r. następujące limity:

1. **limit maksymalnej wartości względnego współczynnika luki**, określający poziom niedopasowania pomiędzy sumą aktywów przynoszących przychody a sumą pasywów generujących koszty,
2. **limit dopuszczalnej niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka przeszacowania** Dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego bada jaki wpływ na wynik odsetkowy w okresie 1 roku będzie miała zmiana stóp rynkowych i podstawowych NBP o +0,25 lub o -0,25pp.
3. **limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka**. Ryzyko bazowe bada niekorzystny wpływ zmiany o 0,1 pp. bazowych stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku w okresie 1 roku.
4. **limit rozpiętości odsetkowej**, Współczynnik elastyczności bada wpływ powiązania oprocentowania aktywów i pasywów ze strukturą rodzajową należności i zobowiązań.

Wykorzystanie limitów podlega okresowej co miesięcznej kontroli przez stanowisko analiz i sprawozdawczości w drodze porównania limitu z jego faktycznym wykorzystaniem.

Wykorzystanie limitu ponad 90 % podlega pisemnemu zgłoszeniu członkowi zarządu ds. ekonomicznych i wiceprezesowi zarządu ds. handlowych wraz ze wskazaniem czynników, które spowodowały wzrost poziomu ryzyka stopy procentowej i zbliżenie wartości wskaźnika do górnej granicy. Członek Zarządu ds. ekonomicznych i wiceprezes zarządu ds. handlowych wspólnie opracowują w formie pisemnej zakres działań zmierzających do przywrócenia poziomu ryzyka do stanu uznawanego za akceptowalny, które przedkładają zarządowi Banku do zatwierdzenia.

Zarząd Banku zatwierdza działania zmierzające do przywrócenia poziomu ryzyka stopy procentowej do stanu akceptowalnego i określa sposób ich wykonania oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację.

Wymagane **art. 435 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia CRR** oświadczenie Zarządu Banku dotyczące zapewnienia, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii działania Banku zawiera opublikowana na stronie internetowej Banku Polityka stosowania ładu korporacyjnego.

Wymagane zgodnie z **art. 435 ust. 1 lit. f) Rozporządzenia CRR** oświadczenie Zarządu Banku dotyczące ogólnego profilu ryzyka Banku związanego ze strategią działania zawiera opublikowana na stronie internetowej Banku Polityka stosowania ładu korporacyjnego.

III. Zakres informacji podlegających ujawnieniu na podstawie art. 437 Rozporządzeni CRR dotyczących funduszy własnych.

Fundusze własne stanowią sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II. Na kapitał Tier I składa się suma kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału dodatkowego Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I wyliczony zgodnie z art. 26 oraz 50 Rozporządzenia 575/2013 obejmuje w warunkach istniejącego statusu prawnego Banku następujące elementy:

- 1) Fundusz zasobowy;
- 2) Fundusz udziałowy opłacony;
- 3) zyski zatrzymane, rozumiane jako zweryfikowany przez biegłego rewidenta zysk netto np. wynik śródroczny, przy czym zaliczenie do kapitału Tier I następuje po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego;
- 4) kumulowane inne całkowite dochody;
- 5) kapitał rezerwowy;
- 6) fundusz ogólnego ryzyka bankowego;
- 7) niezrealizowane zyski i straty z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej (w tym fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego);
- 8) odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I, w tym:
 - a) straty za bieżący rok obrotowy,
 - b) wartości niematerialne i prawne,
 - c) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - d) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, jeżeli ich wartość przekracza określone limity,
 - e) posiadane własne instrumenty kapitałowe,
 - f) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - g) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - h) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity (kwota przekraczająca próg 10%),
 - i) korekta z tytułu ostrożnej wyceny,
 - j) kwotę ekspozycji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz pozycji sekurytyzacyjnych, jeżeli ich wartość przekracza ustalone limity (alternatywnie wobec kwoty tych ekspozycji może zostać zastosowana waga ryzyka 1 250 %).

Kapitał dodatkowy Tier I wyliczony zgodnie z art. 61 Rozporządzenia obejmuje następujące elementy:

- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub Tier II;
- 2) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1;
- 3) odliczenia do pozycji kapitału dodatkowego Tier I, w tym:
 - a) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - b) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - c) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Kapitał Tier II wyliczony zgodnie z art. 71 Rozporządzenia obejmuje następujące elementy:

- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane;

- 2) azio emisyjne związane z instrumentami określonymi w pkt 1;
- 3) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem;
- 4) odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
 - a) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - b) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - c) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Uznany Kapitał to suma kapitału Tier I i Tier II Banku, przy czym kapitał Tier II może być równy lub mniejszy niż 1/3 kapitału Tier I;

Częstochowski Bank Spółdzielczy JURA BANK utrzymuje fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

Na dzień 31.12.2021r. poziom i struktura funduszy własnych Banku, wyliczonych zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 przedstawia się następująco:

Kapitał	Rodzaj Funduszu	Stan na 31.12.2021r.	Odniesienie do CRR
Kapitał TIER I	Fundusz udziałowy (po amortyzacji)	97 600 zł	Art. 26 ust. 1
	Fundusz zasobowy	6 727 781 zł	Art. 26 ust. 1
	Fundusz rezerwowy	63 000 zł	Art. 26 ust 1 lit. e)
	Fundusz ogólnego ryzyka	213 910 zł	Art. 26 ust.1 lit. f)
	Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	93 665 zł	Art. 26 ust.1
	Fundusz z aktualizacji papierów wartościowych	119 409 zł	Art. 468
Pozycje pomniejszające	Wartości niematerialne i prawne	2 687 zł	Art.36 ust.1 lit. b), art. 37, art. 472 ust.4
	Przekroczenie zaangażowania kapitałowego	68 732 zł	Art.36 ust.1 lit. h), art. 46, art. 472 ust.4
	Korekta z tytułu ostrożnej wyceny	29 296	Art. 105
Kapitał TIER I łącznie		7 214 650 zł	
Kapitał TIER II		0 zł	
Uznany kapitał Banku		7 214 650 zł	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I		18,63%	Art. 92 ust.2 lit a), art. 465
Współczynnik kapitału Tier I		18,63%	Art. 92 ust.2 lit a), art. 465
Łączny współczynnik kapitałowy		18,63%	Art. 92 ust.2 lit a), art. 465

Bank nie posiada pozycji zaliczanych do kapitału Tier II

Wartość funduszy własnych pozwoliła pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Na przestrzeni 2021 roku zmianie uległ:

- Fundusz zasobowy – wzrost wyniku w związku z dokonaniem odpisu z zysku za 2020r. w wysokości 137 570 zł

Wartość Funduszu rezerwowego oraz Funduszu ogólnego ryzyka w 2021r. nie uległy zmianie.

Na wysokość funduszu udziałowego składały się udziały 776 członków banku, z czego 774 to osoby fizyczne (w tym rolnicy oraz przedsiębiorcy indywidualni), natomiast 2 to osoby prawne. Spośród 776 członków pełną jednostkę udziałową 100 złotych lub jej wielokrotność posiada 776 członków, a kwota udziałów w pełni opłaconych wynosi 89 tys. zł.

IV. Zakres informacji podlegających ujawnieniu na podstawie art. 438 Rozporządzenia CRR dotyczących wymogów kapitałowych.

1. Opis metody szacowania kapitału wewnętrznego

Bank Spółdzielczy w Poczesnej dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu wprowadzono i wdrożono proces adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym po profilu i poziomie ponoszonego ryzyka oraz wsparcia bieżących i przyszłych działań.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego, niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego.

Rezultatem procesu szacowania kapitału jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich zidentyfikowanych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

Plan alokacji kapitału na 2021 rok z tytułu poszczególnych ryzyk przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Limit graniczny</i>	<i>Poziom wykorzystania limitu na dzień 31.12.2021</i>
<i>Ryzyko kredytowe</i>	40%	94%
<i>Ryzyko operacyjne</i>	10%	55%
<i>Pozostałe ryzyka</i>	20%	55%
<i>Kapitał wewnętrzny</i>	70%	76%

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku jest rozwiązanie oparte o minimalne wymogi kapitałowe. Ustalenie kapitału wewnętrznego Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) określenie minimalnych wymogów kapitałowych, zgodnie z Rozporządzeniem;
- 2) oszacowanie, czy minimalne wymogi kapitałowe są w pełni adekwatne do uznanych za istotne rodzajów ryzyka z tego obszaru;
- 3) pomiar kapitałów dodatkowych dla istotnych rodzajów ryzyka, lecz niepokrytych w ramach minimalnych wymogów kapitałowych
- 4) ocena istotności pozostałych ryzyk ocenianych w ramach wymogów dodatkowych;
- 5) pomiar dodatkowych kapitałów wewnętrznnych dla istotnych ryzyk.

MINIMALNE WYMOGI KAPITAŁOWE Z TYTUŁU RYZYK

Minimalne wymogi kapitałowe wyliczane są na pokrycie ryzyk wynikających z ustawy Prawo bankowe, w ujęte w szczególności w Rozporządzeniu 575/2013. W Częstochowskim Banku Spółdzielczym JURA BANK obejmują one wymogi na pokrycie ryzyka kredytowego oraz operacyjnego

Ryzyko kredytowe

Bank wyznacza minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe zgodnie z art. 92 oraz odpowiednimi dla **metody standardowej** postanowieniami Rozporządzenia 575/2013. Wymóg kapitałowy oblicza się jako pomnożoną przez 8% sumę ekspozycji ważonych ryzykiem.

Uznaje się, że zasady stosowane do obliczania w ramach minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów oraz podmiotów bankowych lub instytucji kredytowych, a także z tytułu ryzyka koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych są wystarczające do ustalenia kapitału wewnętrznego z tych tytułów.

Ryzyko operacyjne

Bank wylicza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne **metodą wskaźnika bazowego**, zgodnie z normą art. 92 i art. 316 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku. Wymóg kapitałowy oblicza się jako 15% średniej z okresu 3 ostatnich lat dla wartości wskaźnika. Na wartość wskaźnika składają się odpowiednio ze znakiem plus (przychody) lub minus (koszty) następujące pozycje z rachunku wyników Banku :

- 4) Odsetki należne i podobne przychody,
- 5) Odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
- 6) Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
- 7) Należności z tytułu prowizji/opłat,
- 8) Koszty z tytułu prowizji/opłat,
- 9) Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
- 10) Pozostałe przychody operacyjne.

Na dzień 31.12.2021r. minimalne (regulacyjne) wymogi kapitałowe wyniosły:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość wymogu kapitałowego</i>
Ryzyko kredytowe	2 701 235 zł
Ryzyko operacyjne	395 500 zł
Razem minimalny wymóg	3 097 735 zł

DODATKOWE WYMOGI KAPITAŁOWE

Dodatkowe (wewnętrzne) wymogi kapitałowe wyliczane są na ryzyka wymienione w Dyrektywie UE, a uznane przez Bank za istotne oraz na ryzyka niedoszacowane w procesie wyznaczania minimalnych wymogów kapitałowych. Dodatkowe wymogi kapitałowe wyliczane są w oparciu o obowiązującą w Banku „Instrukcję oceny adekwatności kapitałowej”.

1. Bank wylicza kapitał wewnętrzny z tytułu **ryzyka koncentracji**:

- 1) w ten sam sektor gospodarczy;
- 2) wobec tego samego instrumentu finansowego;
- 3) w ten sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego;
- 4) wobec dużych zaangażowań

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyk: koncentracji w sektor gospodarki, koncentracji wobec tego samego produktu kredytowego, koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia, koncentracji dużych zaangażowań wyliczany jest w następujący sposób:

- 1) Bank wylicza kapitał wewnętrzny na pokrycie odrębnie każdego z tych ryzyk, jeżeli, którymkolwiek z obowiązujących dla tych koncentracji limitów określonych w polityce kredytowej Banku na dany rok został przekroczony.
- 2) kwotę przekroczenia wartości granicznej (limitu) należy przemnożyć przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka aktywów Banku, a następnie pomnożyć przez 8%.

- 3) jeżeli wartość, obliczonego zgodnie z pkt. 2, wyliczenia przekracza 2% funduszy własnych, Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko tej koncentracji, w której wystąpiło przekroczenie limitu, w wysokości różnicy dokonanego wyliczenia i progu 2% funduszy własnych.
2. Bank wylicza dodatkowy kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka operacyjnego w następujących przypadkach:
- a) stwierdzenia, że suma kwot strat rzeczywistych po korektach i kwot strat potencjalnych jest wyższa od wyliczonego minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego, a jeśli kwota przekroczenia jest:
- równa lub niższa 2% funduszy własnych, to uznaje się, że wyliczony minimalny wymóg na ryzyko operacyjne jest wystarczającym i nie liczy się dodatkowego kapitału wewnętrznego,
 - wyższa od 2% funduszy własnych, to wylicza się dodatkowy kapitał wewnętrzny w wysokości równej różnicy pomiędzy sumą kwot strat rzeczywistych po korektach i kwot strat potencjalnych, a kwotą minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.
- b) wynik wykonanego testu warunków skrajnych wykaże istotny wpływ wykorzystania wskaźnika bazowego na poziomie => 50% wskutek wzrostu strat z tytułu ryzyka operacyjnego o 20%,
- c) poziom zagrożenia któregośkolwiek z kluczowych wskaźników określony zostanie jako krytyczny - wylicza się kapitał wewnętrzny w wysokości 10% minimalnego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne.
3. Bank wylicza kapitał wewnętrzny z **tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych** w przypadku gdy potencjalna zmiana oprocentowania o 200 punktów bazowych powoduje spadek wartości sumy posiadanych funduszy własnych o ponad 14%. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka wyznaczany jest w wysokości różnicy (nadwyżki) pomiędzy wyliczonym skutkiem zmiany wartości ekonomicznej kapitału a ponad 14% zmniejszeniem funduszy własnych.
4. Bank wylicza kapitał wewnętrzny na pokrycie **ryzyka płynności** w oparciu o relację wartości aktywów płynnych do aktywów ogółem, przy czym przyjmuje się, że Bank będzie utrzymywał minimalną wartość wskaźnika „aktywa płynne / aktywa ogółem” na poziomie minimum 20% - zgodnie z Instrukcją monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności w Banku. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności stanowi 8% rocznego kosztu pozyskania brakującej kwoty aktywów płynnych do minimalnego 20% poziomu aktywów płynnych. W przypadku, gdy Bank utrzymuje udział aktywów płynnych w aktywach ogółem na poziomie minimum 20% to wymóg wewnętrzny równy jest 0.
5. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu **ryzyka cyklu gospodarczego**, jeżeli ryzyko to zostanie zaklasyfikowane jako istotne, w wysokości 1% wartości funduszy własnych, z zastrzeżeniem, że jeżeli zmiana realnego PKB wyrównanego sezonowo będzie niższa niż 1%, do wyliczenia kapitału wewnętrznego alokowanego na to ryzyko zastosowany zostanie wzór zdefiniowany w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej”.
6. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu **ryzyka kapitałowego**, jeżeli ryzyko to jest ryzykiem istotnym, w wysokości adekwatnej do stopnia istotności a stopień istotności określony jako niski, umiarkowany lub wysoki zależy od wysokości niedotrzymania współczynników kapitałowych.
7. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu **ryzyka strategicznego** w przypadku gdy udział depozytów Banków Spółdzielczych w sumie bilansowej obniży się poniżej 50% i jednocześnie udział sumy lokat międzybankowych i papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa i NBP oraz kredytów w kategorii „normalne” w sumie bilansowej obniży się poniżej 50%. Szczegółowy opis wyliczania wymogu kapitałowego zawarty jest w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej”
8. Bank wylicza kapitał z tytułu **ryzyka utraty reputacji**, jeżeli ryzyko to zostanie uznane jako ryzyko istotne, umiarkowane, a wysokość kapitału wewnętrznego szacowana jest metodą ekspercką, przy uwzględnieniu

rzeczywistych skutków negatywnego wpływu publikacji na wizerunek Banku, jednak na poziomie nie niższym niż 0,5 % funduszy własnych.

9. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu **ryzyka rezydualnego** sklasyfikowanego jako istotne, w wysokości 8% od kwoty nadwyżki ponad limit 5% całości zabezpieczeń prawnych przyjętych w Banku.
10. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na **ryzyko prawne** jeżeli zostało ono zakwalifikowane jako istotne podstawowe, jako sumę iloczynów potencjalnych kosztów z tytułu przegrania poszczególnych spraw i przyporządkowanego im prawdopodobieństwa przegrania, oszacowanych metodą ekspercką.
11. Bank wylicza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka **braku zgodności**, jeżeli zostało ono zakwalifikowane jako istotne podstawowe, a wysokość utworzonego wymogu kapitałowego zależy od liczby przeterminowanych zaleceń pokontrolnych ponad limit kwalifikujący ryzyko braku zgodności jako istotne.

Na dzień 31.12.2021r. Bank miał obowiązek utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu omawianych ryzyk.

Rodzaj ryzyka	Wartość wymogu kapitałowego
Ryzyko stóp procentowych	784 330 zł
Razem pozostałe ryzyka	784 330 zł

2. Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w podziale na klasy ekspozycji na dzień 31.12.2021r.

Bank wyznacza minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe zgodnie z art. 92 oraz odpowiednimi dla **metody standardowej** postanowieniami Rozporządzenia 575/2013. Wymóg kapitałowy oblicza się jako pomnożoną przez 8% sumę ekspozycji ważonych ryzykiem.

Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR oraz ich suma zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Nadzorcza waga ryzyka	Klasa ekspozycji	Rodzaj ekspozycji	Wartość bilansowa (w tys. złotych)	Wartość ważona ryzykiem	8% wymogu kapitałowego (w tys. zł)
0%	Pierwsza	Ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych	18 943	0	0
	Szósta	Środki na rachunkach w BPS S.A.	11 926	0	0
	Szesnasta	Środki pieniężne w kasie i równoważne pozycje gotówkowe	2 198	0	0
	Razem kwota ekspozycji o wadze 0%		33 067	0	0
20%		Ekspozycje wobec samorządów regionalnych	11 273	2 255	180
	Razem kwota ekspozycji o wadze 20%		11 273	2 555	180
50%	szósta	Wkład na fundusz zabezpieczający	335	167	13
	Razem kwota ekspozycji o wadze 50%		335	167	13
75%	Ósma	Ekspozycje detaliczne	23 157	15 993	1 279
		Zobowiązania pozabilansowe	1 811	622	50
	Razem kwota ekspozycji o wadze 75%		24 968	16 615	1 329
100%	Pierwsza	Ekspozycje wobec rządów centralnych	0	0	0
		inne	1	1	1
	Trzecia	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0	0

	Siódma	Ekspozycje wobec przedsiębiorców, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej	10 739	10 739	859
	Dziesiąta	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania : na które utworzone zostały rezerwy nie niższe niż 20 %	93	93	7
	Zobowiązania pozabilansowe		532	266	21
	szesnasta	Pakiety akcji i udziałów	698	698	56
		Udział mniejszościowy w podmiotach finansowych	5	5	1
		Obligacje BPS S.A.	913	913	73
	siedemnasta	Rzeczowe aktywa trwałe	1 369	1 369	110
		Rozrachunki z kontrahentami	365	365	29
		Inne poz. nigdzie nie wymienione	115	115	9
	Razem kwota ekspozycji o wadze 100%		14 830	14 829	1165
150%	Dziesiąta	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, na które utworzone zostały rezerwy poniżej 20%.	33	49	4
	Razem kwota ekspozycji o wadze 150%		33	49	4
250%	pierwsza	Odroczony podatek dochodowy	46	115	9
	Razem kwota ekspozycji o wadze 250%		46	115	9
Łączna kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego					2 701

3. Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2021r.

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego (BIA), zgodnie z zasadami określonymi w art. 315 Rozporządzenia CRR. W poniższej tabeli zaprezentowano szczegółowe wyliczenie wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne

Rodzaj przychodów /kosztów	2018	2019	2020
przychody z tytułu odsetek	1 748	1 715	1 494
Koszty z tytułu odsetek	391	389	176
przychody z tytułu papierów wartościowych i udziałów	526	532	394
Przychody z tytułu opłat i prowizji	772	754	699
Koszty z tytułu opłat i prowizji	90	91	98
Wynik na operacjach finansowych	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	128	159	244
Suma	2 693	2 680	2 557
Średni wynik z 3 ostatnich lat			2 643
Minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne			396,5
inne pozycje kosztowe związane z incydentami , które wystąpiły w Banku w ramach ryzyka operacyjnego			
Kwota przekroczenia kosztów ponad wymóg minimalny			0,0
Kwota dodatkowego wymogu kapitałowego			0,0
Łączny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne			396,5

**MINIMALNE I DODATKOWE WYMOGI KAPITAŁOWE BANKU NA POSZCZEGÓLNE RODZAJE RYZYKA
PREZENTUJE PONIŻSZA TABELA**

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>wartość</i>
<i>Fundusze własne Banku</i>	7 214 650 zł
Minimalne wymogi kapitałowe (kapitał regulacyjny)	3 097 735 zł
<i>Ryzyko kredytowe</i>	2 701 235 zł
<i>Ryzyko operacyjne</i>	396 500 zł
Dodatkowe wymogi kapitałowe	784 330 zł
<i>Ryzyko koncentracji</i>	0
<i>Ryzyko stopy procentowej</i>	784 330 zł
<i>Ryzyko płynności</i>	0
<i>Ryzyko kapitałowe</i>	0
<i>Pozostałe ryzyka</i>	0
Kapitał wewnętrzny	3 882 065 zł
Współczynnik wypłacalności	18,63%

4. Pozostałe informacje z zakresu ryzyka kredytowego

4.1. Zdefiniowanie należności przeterminowanych i zagrożonych

Dla potrzeby wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego za ekspozycję **przeterminowaną** (niewykonane zobowiązanie) Bank uznaje każdą ekspozycję w stosunku do której nastąpiło opóźnienie spłaty przez kredytobiorcę wynoszące powyżej 90 dni w stosunku do terminu określonego w umowie zawartej pomiędzy Bankiem a kredytobiorcą, a wartość kwotowa ekspozycji dotkniętej opóźnieniem przekracza 200 złotych w przypadku ekspozycji detalicznych lub 3000 złotych w przypadku pozostałych kategorii ekspozycji. Ekspozycje przeterminowane w całości zaliczane są do klasy dziesiątej, a rzeczowo są pochodną wyłącznie ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy kredytów detalicznych.

Dla potrzeb naliczania odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej” lub „straconej” Bank stosuje zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurach wewnętrznych m.in. „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych”

Ekspozycje zagrożone, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r., są to ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” oraz „stracone”.

W odniesieniu do ekspozycji **kredytowych detalicznych** kategoria ekspozycje kredytowe „stracone” obejmuje kredyty, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy, albo

- kredyty wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- kredyty kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- kredyty wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony,
- ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, w stosunku do których ogłoszona została upadłość konsumencka,
- ekspozycje kredytowe dotyczące klientów zmarłych, gdzie brak jest dłużnika solidarnego, który dokonał przejęcia długu lub współkredytobiorcy, lub poręczyciela.

W odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z udzielonych kredytów na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą – **kredyty mieszkaniowe i kredyty hipoteczne** udzielone na rzecz osób fizycznych:

1. kategoria ekspozycje kredytowe "**poniżej standardu**" – obejmuje kredyty, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
2. kategoria ekspozycje kredytowe "**wątpliwe**" - obejmuje kredyty, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
3. kategoria ekspozycje kredytowe "**stracone**" - obejmuje:
 - a) kredyty, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
 - b) kredyty wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
 - c) kredyty kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
 - d) kredyty wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

W odniesieniu do ekspozycji kredytowych w grupie **pozostałych ekspozycji kredytowych** udzielonych klientom instytucjonalnym, jednostkom samorządu terytorialnego, Skarbowi Państwa na podstawie **kryterium terminowości** spłaty:

1. kategoria "**poniżej standardu**" – obejmuje kredyty w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące (90 dni) i nie przekracza 6 miesięcy (180 dni),
2. kategoria "**wątpliwa**" - obejmuje kredyty, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy (180 dni) i nie przekracza 12 miesięcy (365 dni) ,
3. kategoria "**stracone**" – obejmuje kredyty, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy (365 dni).

W odniesieniu do grupy **pozostałych ekspozycji kredytowych** wynikających z udzielonych kredytów podmiotom instytucjonalnym oraz jednostkom samorządu terytorialnego na **podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej** :

1. kategoria "**poniżej standardu**" – obejmuje kredyty podmiotów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego, których sytuacja ekonomiczno- finansowa budzi obawy,
2. kategoria "**wątpliwa**" - obejmuje kredyty podmiotów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego, których sytuacja ekonomiczno- finansowa budzi obawy, a taki stan wykazuje tendencję pogarszającą się w ciągu 3 kolejno następujących po sobie okresach, w których dokonywane są przeglądy klasyfikacyjne
3. kategoria "**stracona**" – obejmuje kredyty podmiotów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego, których sytuacja ekonomiczno- finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalny uniemożliwiający spłatę długu.

W odniesieniu do grupy **pozostałych ekspozycji kredytowych** wynikających z udzielonych kredytów podmiotom instytucjonalnym oraz jednostkom samorządu terytorialnego stosuje się następujące kategorie klasyfikacyjne na podstawie kryterium innego niż kryterium jakościowe i ilościowe oraz terminowości spłat : kategorię „**stracona**” – obejmuje kredyty podmiotów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego w przypadku, których:

- a) ogłoszona została przez właściwy sąd upadłość lub nastąpiło otwarcie likwidacji, z wyjątkiem gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,
- b) przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- c) którzy kwestionują ekspozycje kredytowe na drodze postępowania sądowego przeciwko Bankowi,
- d) miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

4.2. Opis metody ustalania wartości rezerw

Bank tworzy rezerwy celowe od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej” „straconej” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz z postanowieniami wewnętrznej „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących”.

Rezerwy na ekspozycje kredytowe i odpisy aktualizujące na należności z tytułu ekspozycji kredytowych, z zastosowaniem **kryterium terminowości spłaty**, tworzy się i rozwiązuje w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca.

Rezerwy na ekspozycje kredytowe z zastosowaniem **kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej** podmiotu instytucjonalnego tworzy się i rozwiązuje w terminie do ostatniego dnia miesiąca kończącego kwartał.

Rezerwy celowe tworzy się na kredyty (bilansowe i pozabilansowe) zaklasyfikowane do kategorii :

- 1) „normalne” - w wysokości 0 % z wyłączeniem kredytów i pożyczek detalicznych, dla których minimalny poziom rezerwy i odpisu aktualizującego wynosi 1,5% ,
- 2) „pod obserwacją” – w wysokości 1,5 % z kwoty kredytów
- 3) „poniżej standardu” – w wysokości 20 % z kwoty kredytów
- 4) „wątpliwe” – w wysokości 50 % z kwoty kredytów
- 5) „stracone” – w wysokości 100 % z kwoty kredytów.

Poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących utworzonych dla kredytów i pożyczek detalicznych kategorii N można pomniejszyć o 25% posiadanej rezerwy na ryzyko ogólne. Poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących utworzonych dla ekspozycji w kategorii PO można pomniejszyć o 25% posiadanej rezerwy na ryzyko ogólne. Zastosowanie procedury, o której mowa powyżej nie wyklucza możliwości zastosowania pomniejszania podstawy tworzenia rezerwy celowej i odpisów aktualizujących o wartość zabezpieczenia

Stan i zmiany rezerw celowych przedstawia poniższa tabela

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	296 454,43	182 181,44	4 316,67	128 107,94	346 211,26	346 211,26
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	38 122,08	29 358,65	682,43	26 521,52	40 276,78	40 276,78
	- poniżej standardu	17 068,67	19 176,41	679,58	19 736,11	17 188,55	17 188,55
	- wątpliwe	32 310,50	57 678,97	1 072,20	10 791,85	78 125,42	78 125,42
	- stracone	208 953,18	75 967,41	3 241,62	71 058,46	210 620,51	210 620,51
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	-	-	-	-	-	-
	RAZEM:	296 454,43	182 181,44	4 316,67	128 107,94	346 211,26	346 211,26

Wartość ekspozycji zagrożonych, salda korekt wartości i rezerw na dzień 31.12.2021r. przedstawia poniższa tabela

<i>Grupa ryzyka</i>	<i>Kapitał</i>	<i>odsetki</i>	<i>ESP</i>	<i>Wartość brutto</i>	<i>Rezerwa</i>	<i>Wartość (bilansowa) netto</i>
Poniżej standardu	87 134,02	630,97	1 942,24	85 822,75	17 188,55	68 634,20
Wątpliwa	157 612,18	10,02	1 371,37	156 250,83	78 125,42	78 125,41
Stracona	255 961,70	48 431,78	1 310,67	303 082,81	210 620,51	92 462,30
Razem	544 014,98	41 749,89	6 234,08	579 530,79	258 332,35	239 221,91

4.3. Łączna kwota ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej.

Na dzień 31.12.2021r. Bank posiadał należności kredytowe wyłącznie od sektora niefinansowego, a ich wartość według wyceny bilansowej, bez uwzględniania technik redukcji ryzyka kredytowego oraz podział na różne kategorie ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

<i>Kategoria ekspozycji kredytowych</i>	<i>Wartość nominalna</i>	<i>Odsetki</i>	<i>ESP</i>	<i>Wartość brutto</i>	<i>Rezerwa</i>	<i>Wartość bilansowa netto</i>
Normalne	31 647 993,56	38 563,41	301 309,55	31 385 247,42	35 652,25	31 349 595,17
Pod obserwacją	291 928,37	17 899,77	1 546,51	308 281,63	4 624,53	303 657,10
Pon. standardu	87 134,02	630,97	1 942,24	85 822,75	17 188,55	68 634,20
Wątpliwe	157 612,18	10,02	1 371,37	156 250,83	78 125,42	78 125,41
Stracone	255 961,70	48 431,78	1 310,67	303 082,81	210 620,51	92 462,30
Razem	32 440 629,83	105 535,95	307 480,34	32 238 685,44	346 211,26	31 892 474,18

Wartość przedstawionych powyżej ekspozycji kredytowych stanowi suma należności bilansowych oraz odsetek, pomniejszona o korekty z tytułu z tytułu wyceny według zamortyzowanego kosztu ESP oraz rezerwy celowe i odpisy aktualizujące.

4.4. Wartość ekspozycji w podziale na klasy, wg stanu na dzień 31.12.2020r. oraz średnia kwota ekspozycji w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r.

Poszczególne ekspozycje banku na ryzyko kredytowe według wyceny bilansowej, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka a także średnią kwotę ekspozycji, wyliczoną na podstawie danych na koniec każdego miesiąca 2021r., w podziale na klasy ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

<i>Nadzorcza waga ryzyka</i>	<i>Klasa ekspozycji</i>	<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Średnia wartość (w tys. złotych)</i>	<i>Stan na dzień 31.12.2021r.</i>
0%	pierwsza	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	14 199	18 943
	szósta	Środki na rachunkach w BPS S.A.	13 545	11 926
	siedemnasta	Środki pieniężne w kasie i równoważne pozycje gotówkowe	2 563	2 198
	razem		30307	33 067
20%	druga	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	12 546	11 273
	razem		12 546	11 273

50%	szósta	Wkład na Fundusz Zabezpieczający	306	335
	razem		306	335
75%	ósmą	Ekspozycje detaliczne	24 467	24 968
	razem		24 467	24 968
100%	pierwsza	Wpłaty na BFG	0	0
		inne	11	1
	trzecia	Ekspozycje wobec sektora publicznego	0	0
	szósta			
	siódma	Ekspozycje wobec przedsiębiorców, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej	10 183	11 271
	dziesiąta	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, na które utworzone zostały rezerwy nie niższe niż 20 %	124	93
	szesnasta	Ekspozycje kapitałowe, w tym pakiety akcji i udziałów	1 612	1 616
	siedemnasta	rzeczowe aktywa trwałe	1 409	1 369
		Zaliczki i rozliczenia międzyokresowe czynne	306	365
		inne	469	115
razem		15 086	14 830	
150%	dziesiąta	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, na które utworzone zostały rezerwy poniżej 20 %	41	33
	razem		41	33
250%	pierwsza	Odroczony podatek dochodowy	47	46
	razem		47	46
Średnia kwota ekspozycji razem			82 801	84 552

Bank w swoich analizach nie wyróżnia obszarów geograficznych, ponieważ Bank Spółdzielczy w Poczesnej funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego.

4.5. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego w rozbiciu na kategorie klasyfikacji ekspozycji na dzień 31.12.2021r.

Lp.	Typ kontrahent	Wartość
1.	Banki	24 939
	Należności normalne	24 939
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	

4.	Instytucje ubezpieczeniowe	0
	Należności normalne	
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		24 939

Zaangażowanie Banku wobec sektora finansowego wg. stanu na 31.12.2021r. wynikało z tytułu posiadanego rachunku bieżącego, rachunków pomocniczych, lokat terminowych w banku zreszającym BPS S.A., akcje i obligacje BPS S.A, bony pieniężne NBP.

4.6. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2021r (wartość bilansowa netto z poza bilansem).

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	1 390
	Należności normalne	1 390
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	7 901
	Należności normalne	7 828
	Należności pod obserwacją	2
	Należności zagrożone	71
4.	Osoby prywatne	16 757
	Należności normalne	16 287
	Należności pod obserwacją	302
	Należności zagrożone	167
5.	Rolnicy indywidualni	436
	Należności normalne	436
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
7	Jednostki Samorządu Terytorialnego	7 752
	Należności normalne	7 752
	Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym	34 236

4.7. Struktura branżowa ekspozycji w podziale na klasy wg stanu na dzień 31.12.2021r

Poniżej przedstawiono strukturę branżową ekspozycji kredytowych, których wartość stanowi suma należności bilansowych, pozabilansowych oraz odsetek, pomniejszona o korekty z tytułu wyceny według zamortyzowanego kosztu ESP oraz rezerwy celowej i odpisy aktualizujące.

Klasa ekspozycji	Branża wg PKD	Wartość bilansowa	Procentowy
------------------	---------------	-------------------	------------

		i pozabilansowa w tys. zł	udział w portfelu
DRUGA ekspozycje wobec samorządów regionalnych	Administracja publiczna	7 752	44,2%
SIÓDMA ekspozycje wobec przedsiębiorstw	Przetwórstwo przemysłowe	1 390	7,9%
ÓSMA Ekspozycje detaliczne	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	436	2,5%
	Przetwórstwo przemysłowe	2 600	14,8%
	Budownictwo	166	0,9%
	Handel hurtowy i detaliczny	2 495	14,2%
	Hotele i restauracje	1 221	7,0%
	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	221	1,3%
	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	112	0,6%
	Edukacja	194	1,1%
	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	851	4,9%
	inne	97	0,6%
Łączna wartość ekspozycji branżowych		17 535	100%

4.8. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy należności (wartość bez uwzględniania korekt wartości, rezerw i odsetek w tys. złotych) wg stanu na dzień 31.12.2021r.

Klasy należności	Bez określonego terminu	1-7 dni	7 - 30 dni	1 - 3 m-cy	3 - 6 m-cy	6 -12 m-cy	1 -2 lat	2 - 5 lat	5 - 10 lat	10-20 lat	> 20 l	Różne
Kasa i operacje z BC	2 198	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności od sektora finansowego	5 840	6 650	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- pozostałe monetarne instytucje finansowe	5 840	6 650	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności od sektora niefinansowego												
- przedsiębiorstwa	-	-	14	29	43	87	173	502	466	16		
- gospodarstwa domowe	1 513	256	188	418	654	1 360	2 336	4 996	4 673	4 959	1 162	
- instytucje samorząd.				200	298	425	1 240	3 475	2 100			
Papiery wartościowe	10 840	-	-	-	-	-	-	13 873	8 150	-	-	-

Źródło: Sprawozdanie FINREP – grudzień 2021 (formularz FIN005_1)

4.9. Dane o ekspozycjach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Dane o ekspozycjach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych w zakresie minimalnym określonym w wytycznych EBA/GL/2018/10 wydanych przez Europejski System Nadzoru Finansowego zawarte są w załącznikach od 1 do 4 do niniejszej Informacji.

V. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w art. 450 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a Prawa Bankowego dotyczących polityki Banku w zakresie wynagrodzeń.

Na dzień 31.12.2020r. Bank posiadał politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, na którą składały się:

- „Regulamin zatrudniania i wynagradzania członków Zarządu”, wprowadzony uchwałą Rady Nadzorczej Banku nr 9/2012 z 11.09.2012r z późniejszymi zmianami, z ostatnią zmianą wprowadzoną uchwałą Rady Nadzorczej z 05.08.2020r.
- „Polityka wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Poczesnej” wprowadzona uchwałą Zarządu Banku nr 51/2017 z 4.10.2017r. zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 28/2017 z 18.10.2017r. W polityce tej zawarta jest polityka zmiennych składników wynagrodzenia dla osób zajmujących kierownicze stanowiska.

Regulamin wynagradzania członków zarządu ma zastosowanie wyłącznie do członków Zarządu Banku zatrudnionych w Banku na podstawie umowy o pracę. Regulamin wynagradzania członków zarządu określa widełkowo wysokość wskaźnika wynagrodzenia brutto wyliczanego z podstawy, która stanowi wynagrodzenie minimalne. Regulamin określa również inne świadczenia pieniężne, jak odprawa pieniężna oraz nagroda gratyfikacyjna w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, nagroda jubileuszowa, odprawa z tytułu odwołania z funkcji członka zarządu, inne świadczenia pieniężne, jeżeli wynikają z przepisów ustawy Kodeks Pacy lub innych ustaw szczegółowych. Wysokość podstawowej odprawy emerytalnej wynosi 1 krotność wynagrodzenie brutto oraz fakultatywnie z tytułu nagrody gratyfikacyjnej do 1,5 krotności wynagrodzenia brutto. Wysokość nagrody jubileuszowej dla członków zarządu ustalana jest wg zasad ustalania nagród jubileuszowych pracownikom. Wysokość odprawy z tytułu odwołania z funkcji członka zarządu wynosi 6 krotność wynagrodzenia brutto, przy czym niektóre przyczyny odwołania nie skutkują wypłatą odprawy.

Innymi świadczeniami mogą być premie – uznaniowe i z nadwyżki bilansowej. Inne świadczenia pieniężne uzależnione są od decyzji Zebrania Przedstawicieli lub Rady Nadzorczej, które to organy w 2017 r. podjęły uchwałą o przyznaniu premii.

Zgodnie z Polityką zmiennych składników wynagrodzeń do zmiennych składników wynagrodzeń zalicza się premię uznaniową oraz odprawę emerytalną. Wysokość wypłaconej premii uznaniowej na rzecz członka Zarządu Banku jest ograniczona w danym roku do wysokości równowartości 2% funduszy własnych Banku. Jeżeli przyznana premia przekracza 2% funduszy własnych Bank stosuje zasadę proporcjonalności wypłaty premii uznaniowej. Przyznanie premii uznaniowej przez Radę Nadzorczą na rzecz członka Zarządu następuje po dokonaniu oceny efektów pracy. Ocena efektów pracy obejmuje wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich 3 latach poczynając od 2012 roku dotyczące:

- zysku netto,
- zwrotu z kapitału własnego,
- jakości portfela kredytowego,
- współczynnika wypłacalności.

Ocena ta podlega porównaniu wskaźników osiągniętych i wskaźników planowanych.

Wysokość odprawy emerytalnej przyznawanej dodatkowo, poza odprawą emerytalną której wysokość określa Kodeks Pracy, nie może przekraczać 1,5 krotność wynagrodzenia zasadniczego.

- **Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń kadry kierowniczej wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka banku.**

Wyszczególnienie	Kwota	Liczba osób	Forma
Wynagrodzenia za rok obrachunkowy 2021 z podziałem na stałe i zmienne (brutto)	516 909 zł	4	gotówka
Stałe	516 909 zł	4	
Zmienne	0		
Wynagrodzenia zmienne	0		
Wynagrodzenia z odroczonej wypłatą z	0		

podziałem na części przysługujące i nieprzysługujące			
Wynagrodzenia z odroczoną wypłatą z przyznana w danym roku obrachunkowym, wypłacona i zmniejszona w ramach korekty o wyniki	0		
Płatności związane z przyjęciem do pracy i odprawą w danym roku obrachunkowym	0		
Płatności związane z odprawą dokonane w danym roku obrachunkowym	82 044	1	

Informacja o spełnieniu przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej wymogów określonych w art. 22 aa ustawy Prawo Bankowe

Bank informuje, że członkowie Zarządu zostali poddani procesowi oceny spełnienia warunków wymaganych do wykonywania przez nich funkcji powierzonych im obowiązków. Rada Nadzorcza dokonała na posiedzeniu w dniu 05.08.2020r okresowej oceny członków Zarządu Banku w zakresie spełnienia kryterium odpowiedniości, o którym mowa w art. 22 aa Prawa Bankowego. Bank informuje również, że członkowie Rady Nadzorczej spełniają warunki określone w art. 22 aa ustawy Prawo Bankowe do wykonywania przez nich funkcji członków Rady Nadzorczej. Ocena członków Rady Nadzorczej dokonana została przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 15.06.2018r. przed dokonaniem wyboru na funkcje członka Rady Nadzorczej, według zasad określonych w Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, zatwierdzonej uchwałą nr 10/2014 Zebrania Przedstawicieli z dnia 09.05.2014r.

VI. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w art. 451 Rozporządzenia CRR dotyczących wskaźnika dźwigni oraz zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej został uregulowany w Banku w Załączniku nr 7 do Instrukcji ICAAP – „Zasady wyznaczania w Banku współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni”

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni finansowej, wyznaczany jest w Banku na koniec każdego miesiąca przez stanowisko sprawozdawczości i analiz w ramach sporządzanego raportu wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i pozostałych ryzyk.

Miara ekspozycji całkowitej banku jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Podział miary ekspozycji całkowitej używanej we wskaźniku dźwigni i wartość wskaźnika dźwigni na koniec każdego z kwartału 2020r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	31.03.2021r.	30.06.2021r.	30.09.2021r	31.12.2021r
-------------------------	---------------------	---------------------	--------------------	--------------------

<i>Kapitały</i>				
<i>Kapitał Tier I – w pełni wprowadz definicja</i>	6 867 tys.	7 004 tys.	7 005 tys.	7 005 tys.
<i>Kapitał Tier I – def. przejściowa</i>	7 187 tys.	7 273 tys.	7 223 tys.	7 215 tys.
<i>Ekspozycja</i>	74 916 tys.	85 932 tys.	79 234 tys.	83 380 tys.
<i>Aktywa</i>	72 971 tys.	83 963 tys.	78 080 tys.	82 209 tys.
<i>Pozycje pozabilansowe</i>	1 945 tys.	1 969 tys.	1 154 tys.	1 171 tys.
<i>Wskaźnik dźwigni</i>				
<i>Wskaźnik dźwigni przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I</i>	9,17%	8,15%	8,84%	8,40%
<i>Wskaźnik dźwigni przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier I</i>	9,59%	8,46%	9,12%	8,65%

Dźwignia finansowa została zdefiniowana w art. 429 CRR. Przepisy rozporządzenia nie określają minimalnego poziomu wskaźnika, poniżej którego występowałoby ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej. Zarząd Banku uchwałą nr 72/2014 z dnia 29.12.2014r. zobowiązał stanowisko sprawozdawczości i analiz do monitorowania wskaźnika dźwigni finansowej a w przypadku stwierdzenia, że wartość wskaźnika wyliczonego zgodnie z obowiązującymi przepisami obniży się poniżej 3,5% - do uruchomienia procedury w zakresie opracowania zasad zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Przy kształtującym się wskaźniku dźwigni, który na przestrzeni całego 2021 roku osiągał poziom powyżej 8%, Bank ocenił ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako nieistotne. W przypadku wprowadzenia ogólnie obowiązującego minimalnego poziomu wskaźnika dźwigni bank wprowadzi odpowiednie procedury kontroli ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

VII. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności banku

- Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania płynnością zgodnie z wymogami określonymi w przepisach Rozporządzenia 575/2013 oraz Rekomendacji P wydanej przez KNF w marcu 2015r. Za system zarządzania ryzykiem płynności składają się następujące procedury wewnętrzne Banku:
 - „Strategia zarządzania ryzykami”,
 - „Instrukcja monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności”,
 - Umowa zawarta z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w zakresie świadczenia na rzecz Banku spółdzielczego w Poczesnej usługi dotyczącej pomiaru i monitorowania ryzyka płynności,
 - „Struktura organizacyjna Banku”

Zadania w zakresie zarządzania ryzykiem płynności w Banku realizowane są przez:

- Radę Nadzorczą, do której kompetencji należy akceptowanie zasad polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, rodzaju limitów wewnętrznych w zakresie ryzyka płynności oraz ich wysokości, wydawanie ocen w zakresie poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności.
- Zarząd Banku, do którego kompetencji należy analizowanie i ocena informacji i raportów w zakresie dziennego i miesięcznego kształtowania się:
 - nadzorczych miar płynności,
 - wartości wskaźnika LCR,
 - kwoty nadwyżki i niedoborów aktywów płynnych,
 - urealnionej luki płynności,
 - wskaźników wczesnego ostrzegania z zakresu płynności,
 - poziomu ryzyka płynności, w tym obowiązujących limitów wewnętrznych.
- Zespół Zarządzania Ryzykami i analiz, który realizuje funkcje wykonawcze w zakresie Zarządzania płynnością, a w szczególności:

- dostarcza Radzie Nadzorczej i zarządowi Banku informacje i raporty w celu wydawania ocen i analiz w zakresie poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności,
- dokonuje weryfikacji systemu zarządzania ryzykiem płynności i dba o aktualność oraz zgodność z przepisami wewnętrznymi Instrukcji Banku regulujących zarządzania płynnością,
- kieruje do Rady Nadzorczej i zarządu Banku informacje w zakresie wczesnego ostrzegania,
- opracowuje i wdraża plany awaryjne w przypadku wystąpienie problemów płynnościowych w Banku.

W Banku, ze względu na skalę i rozmiar działalności, nie są powoływane Komitety Zarządzające Płynnością.

- Bank w 2021 r. w ramach realizacji planu finansowego na 2021 r. wykonywał zadania w zakresie pozyskiwania finansowania. Finansowanie majątku Banku następowało środkami finansowymi z depozytów podmiotów niefinansowych – depozytami bieżącymi i terminowymi. Środki własne Banku w 2021r. były wystarczające na finansowanie aktywów płynnych w wysokości zapewniającej płynność faktyczną w każdym dniu roboczym Banku oraz utrzymanie miar płynności na poziomie wyznaczonym przez KNF.
- Bank jest zrzeszony w Banku Zrzeszającym – Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie umowy zrzeszenia, która przewiduje mechanizmy finansowej pomocy dla zrzeszonych Banków, z przeznaczeniem na utrzymanie płynności i utrzymanie nadzorczych miar płynności
- Limitowany udział aktywów płynnych w aktywach ogółem w trakcie całego 2021 roku kształtował się na bezpiecznym poziomie, nie zbliżając się przy tym do wartości granicznej określonej jako minimum 20% aktywów ogółem. Na dzień 31.12.2021r. udział aktywów płynnych w aktywach ogółem wyniósł 40%. Podstawowa nadwyżka płynności na dzień 31.12.2021 r. wyniosła 33 281,50 tys. zł. Rozmiar i skład nadwyżki przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	stan
1	Lokaty z terminem zapadalności do 7 dni włącznie	6 650 000
2	Kasa	2 197 771
3	Rachunek bieżący z wyłączeniem rezerwy obowiązkowej	8 505
4	Dłużne papiery wartościowe	18 712 398
5	Depozyt obowiązkowy	5 262 164
6	Inne aktywa płynne (w tym odsetki od lokat)	450 663
	Aktywa płynne ogółem	33 281 501

- Procedury wewnętrzne Banku – Plan awaryjny na wypadek utraty płynności w Banku – określa różne scenariusze utraty płynności finansowej oraz określa zadania i procedury działań zmierzających do przywrócenia płynności Banku. Jednym z mechanizmów opisanym w planie działania jest mechanizm ograniczenia akcji kredytowej przez Bank, zaciągnięcie kredytu w Banku Zrzeszającym a także sprzedaż wierzytelności przez Bank. Mechanizmy te pozwalają na uzyskanie środków pieniężnych z przeznaczeniem na poprawę płynności i mogą być wdrożone w przypadku pogorszenia oceny kredytowej Banku, które spowoduje ograniczenie źródeł finansowania ze strony Banku Zrzeszającego. Zarządzanie ryzykiem płynności jest w Banku scentralizowane i należy bezpośrednio do Zarządu Banku. Zarząd Banku, poprzez system limitów zarządczych oraz dyspozycji określających uprawnienia poszczególnych pracowników w procesie zarządzania płynnością, podejmuje kierunkowe decyzje o strukturze aktywów i pasywów Banku, kierunkach inwestowania, kosztach płynnościowych.
- Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów. Wysokość limitów ograniczających ryzyko płynności na dzień 31.12.2021r. przedstawia poniższa tabela.

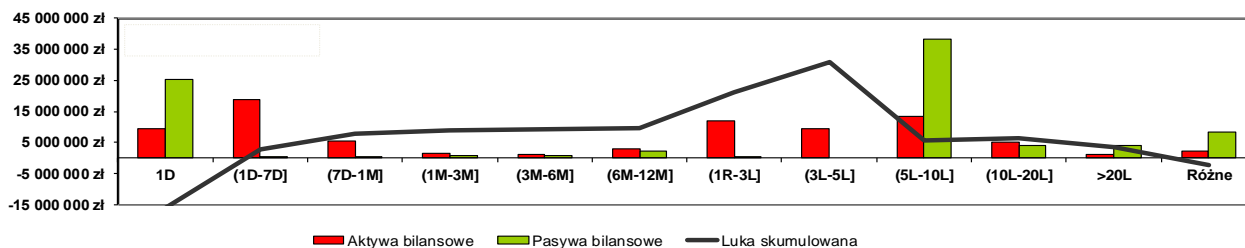
Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2021r	Limit	Przekroczenie
------------------	---------------------	-------	---------------

WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI			
Płynności do 1 m-ca	1,30	Min 1,00	----
Płynności do 3 miesięcy	1,34	Min 1,00	----
Płynności do 1 roku	1,33	Min 1,00	----
Zaangażowanie w kredyty i pożyczki brutto o terminie zapadalności powyżej 10 lat	1,33	Min 1,30	----
Pokrycie depozytów niestabilnych aktywami płynnymi	1,26	Min 0,80	----
Pozycji pozabilansowej	0,07	Max 0,35	----
WSKAŹNIKI STABILNOŚCI BAZY DEPOZYTOWEJ			
Bazy depozytowej 1	1,49	Min 1,00	----
Bazy depozytowej 2	1,77	Min 1,00	----
NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI, W TYM			
A. Uchwała KNF			
M 2 współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	3,38	Min 1,00	----
B. Rozporządzenie CRR			
NSFR wskaźnik stabilnego finansowania netto	1,42	Min 1,00	-----
LCR wskaźnik płynności krótkoterminowej	2,35	Min 1,00	----

- Zestawienie urealnionej luki płynności na 31.12.2021 dla najbliższych przedziałów pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz lukę skumulowaną przedstawia poniższa tabela.

	Saldo	1D	(1D-7D]	(7D-1M]	(1M-3M]	(3M-6M]	(6M-12M]	(1R-3L]	(3L-5L]	(5L-10L]	(10L-20L]	>20L	Różne
AKTYWA	82 222 654	9 357 097	18 712 846	5 504 694	1 717 350	1 197 938	2 845 166	11 785 733	9 391 393	13 230 949	4 974 957	1 161 656	2 342 876
KASA	2 197 771	2 197 771	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NAL. OD POD. FINANSOWYCH	12 491 668	6 658 505	270	5 262 164	0	0	0	0	0	0	0	0	570 730
NAL. OD POD. NIEFINANSOWYCH	24 140 022	50 428	178	228 171	1 517 350	899 938	2 420 166	4 802 430	3 328 490	5 138 949	4 974 957	1 161 656	-382 691
NAL. OD JED. SAMORZĄDOWYCH	7 752 462	0	0	14 359	200 000	298 000	425 000	2 515 103	2 200 000	2 100 000	0	0	0
PAPIERY WARTOŚCIOWE	33 035 502	0	18 712 398	0	0	0	0	4 468 200	3 862 903	5 992 000	0	0	0
AKTYWA TRWAŁE NETTO	2 075 054	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 075 054
INNE AKTYWA BILANSOWE	530 176	450 393	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	79 783
PASYWA	82 222 654	24 767 995	126 739	343 469	692 924	897 549	727 624	155 799	0	38 342 821	4 088 491	4 088 491	7 990 752
ZOB. WOBEC POD. FINANSOWYCH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZOB. WOBEC POD. NIEFINANSOWYCH	56 192 549	6 522 832	126 739	343 469	692 924	897 549	727 624	155 799	0	38 342 821	4 088 491	4 088 491	205 810
ZOB. WOBEC JED. SAMORZĄDOWYCH	16 846 453	16 846 453	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INNE PASYWA BILANSOWE	1 700 744	1 398 710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	302 034
KAPITAŁY	7 307 142	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 307 142
POŻYCZKA PODPORZĄDKOWANA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZYSK roku bież i w zatwierdz.	175 767	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	175 767
ZOB. POZ. UDZIELONE	2 343 631	501 473	0	0	0	0	1 607 158	0	0	0	0	0	235 000
ZOB. POZ. OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luka urealniona		-15 912 370	18 586 108	5 161 225	1 024 426	300 389	510 384	11 629 934	9 391 393	-25 111 873	886 466	-2 926 836	-5 882 876
Luka skumulowana		-15 912 370	2 673 737	7 834 962	8 859 388	9 159 777	9 670 162	21 300 096	30 691 488	5 579 616	6 466 081	3 539 246	-2 343 631
w wskaźnik płynności		0,37	147,65	16,03	2,48	1,33	1,22	75,65	-	0,35	1,22	0,28	0,28
w wskaźnik płynności skumulowany		0,37	1,11	1,30	1,34	1,34	1,33	1,71	2,03	1,08	1,09	1,05	0,97

Luka oraz pasywa i aktywa bilansowe w przedziałach zapadalności wg stanu na dn. 31.12.2021r.

- Dodatkowe zabezpieczenia płynności w ramach zrzeczenia przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Dodatkowe zabezpieczenia płynności w ramach zrzeczenia	Wartość na dzień 31.12.2021r.
1.	Depozyt obowiązkowy	5 261,2 tys. zł
2.	Fundusz pomocowy (BPS SA)	1,3 tys. zł
3.	Inne	0 zł

- Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający – BPS S.A., tj:
 - limit kredytu w rachunku bieżącym,
 - kredyt techniczny,
 - limit lokat płynnościowych,
- Bank w 2021r. stosował dywersyfikację źródeł finansowania według zasad określonych w Planie finansowym na 2021r. Bank posiada ograniczoną możliwość dywersyfikacji z uwagi na skalę i rozmiar prowadzonej działalności. Zasadniczym źródłem finansowania Banku były:
 - Depozyty bieżące i terminowe ludności, przedsiębiorstw i instytucji samorządowych,
 - Zysk bieżący, oraz
 - Fundusze Banku.

Wskazane powyżej źródła finansowania były stabilne i w pełni zaspokajały potrzeby Banku związane z utrzymaniem płynności bieżącej i nadzorczych miar płynności. Poza dywersyfikacją źródeł finansowania Banku stosowane są techniki wykorzystywane do ograniczenia ryzyka płynności określone w procedurach wewnętrznych regulujących zarządzanie płynnością w Banku oraz w Polityce płynności Banku na 2021r.

- Jedną z metod ograniczania ryzyka płynności jest zarządzanie ryzykiem płynności w oparciu o sporządzane comiesięczne raporty zawierające analizę ryzyka płynności, w tym wykorzystanie limitów ograniczających poziom ryzyka. Bank na 2021 r. wprowadził limity dla następujących wskaźników:
 - Wskaźnik płynności do 1 miesiąca, w wysokości min 1,00,
 - Wskaźnik płynności do 3 m-cy, w wysokości min. 1,00,
 - Wskaźnik płynności do 1 roku, w wysokości min 1,00,
 - Wskaźnik bazy depozytowej I, w wysokości min 1,00,
 - Wskaźnik bazy depozytowej II, w wysokości min 1,00,
 - Wskaźnik zaangażowania w kredyty długoterminowe – min 1,30
 - Wskaźnik pokrycia depozytów niestabilnych aktywami płynnymi – min 0,80,
 - Wskaźnik zobowiązań pozabilansowych – max. 0,35.

Poziom wykorzystania limitów poszczególnych wskaźników był monitorowany za okres miesięczny poprzez porównanie limitu z jego faktycznym wykorzystaniem. Na przestrzeni 202 r. wszystkie wskaźniki osiągały bezpieczne poziomy w granicach obowiązujących limitów.

- W 2021 r. Bank stosował zasady pomiaru, monitorowania i limitowania ryzyka płynności za zasadach określonych Instrukcją monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Poczesnej – Załącznik nr 1 Zasady pomiaru, limitowania i kontrolowania ryzyka płynności. Pomiar ryzyka płynności dokonywany jest poprzez sporządzanie:
 - 1) raportu urealnionej luki zapadalności/wymagalności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
 - 2) kalkulacji nadzorczych miar płynności;

- 3) kalkulacji wskaźnika LCR;
- 4) analizy wskaźnikowej Banku;
- 5) analizy struktury bazy depozytowej sektora niebankowego, w celu ostrożnościowego wyznaczenia osadu całkowitego;
- 6) analizy aktywów płynnych, w celu zbadania zabezpieczenia płynności;
- 7) analizy portfela kredytowego;
- 8) analizy pozycji pozabilansowych;
- 9) analizy możliwości zaciągnięcia pożyczki w Banku BPS S.A. lub wykorzystania innych form dofinansowania;
- 10) wyliczeń wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko płynności (ICCAP).

- W 2021r. w Banku nie występowało zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujących konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach. Wysokość zaangażowania Banku w produkty generujące ryzyko płynności rynku nie jest ujmowane w bilansie Banku.
- Przeprowadzane w Banku testy warunków skrajnych mają na celu oszacowanie potencjalnych, niekorzystnych skutków których należy spodziewać się w wyniku zajścia nieoczekiwanych zmian w otoczeniu. Celem wykonywanych testów warunków skrajnych jest ocena odporności Banku na nieoczekiwane, skrajnie niekorzystne zmiany czynników mających wpływ na sytuację Banku.

Zarząd Banku na podstawie wyników przeprowadzonych testów warunków skrajnych dokonuje oceny potrzeb i podejmuje ewentualne działania w zakresie działań zapobiegawczych i korygujących, mających na celu utrzymanie poziomu ryzyka płynności Banku w zakresie ustalonym przez apetyt na ryzyko, zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

Bank, szacuje wpływ warunków skrajnych na poziom:

- 1) aktywów płynnych zdefiniowanych w Uchwale KNF,
- 2) nadzorczych miar płynności określonych w Uchwale KNF,
- 3) relacji pomiędzy wybranymi pozycjami bilansu.

- Testy warunków skrajnych przeprowadza się dla następujących scenariuszy, przy założeniach:

- 1) scenariusz I – wypływ środków klientów niebankowych:
 - a) wypływ środków bieżących i terminowych klientów w następujących proporcjach:
 - 100% depozytów podmiotów finansowych,
 - 5% depozytów osób fizycznych,
 - 15% depozytów pozostałych podmiotów niefinansowych,
 - 75% depozytów instytucji samorządowych,
 - b) obniżenie salda aktywów płynnych, które sfinansują wypływ środków klientów;
- 2) scenariusz II – pogorszenie jakości portfela kredytowego:
 - a) obniżenie salda portfela kredytowego o 8%,
 - b) strata wynikająca z obniżenia salda portfela kredytowego pokrywana jest funduszami własnymi;
- 3) scenariusz III – wypływ środków z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych:
 - a) wypływ 50% zaewidencjonowanych pozabilansowo udzielonych zobowiązań finansowych,
 - b) obniżenie salda aktywów płynnych, które sfinansują wypływ środków z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych;
 - c) wzrost środków obcych niestabilnych o 50% wykorzystanych udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

- 4) scenariusz IV – pogorszenie sytuacji płynnościowej Banku BPS S.A.:
 - a) Bank BPS S.A. spłaca 50% wymagalnego salda lokat płynnych, dla pozostałych 50% lokat płynnych termin zapadalności zostaje wydłużony powyżej 30 dni.
- 5) scenariusz V – wypływ środków z kont z dostępem do Internetu:
 - a) wypływ 7,5% środków z kont z dostępem do Internetu,
 - b) obniżenie salda aktywów płynnych, które sfinansują wypływ środków z kont z dostępem do Internetu,
- 6) scenariusz VI – wpływ nagłego pogorszenia sytuacji ekonomicznej klientów Banku na poziom wskaźnika LCR
 - a) Zwiększenie wpływów do 30 dni o 20 %,
 - b) Obniżenie wpływów do 30 dni o 20%,
 - c) Utrzymanie salda środków płynnych wg Rozporządzenia CRR, pokrywającego wypływ środków netto, na stałym poziomie
- 7) scenariusz VII – weryfikacja ostrożnościowej metodyki badania stabilności bazy depozytowej:
 - a) użycie 2,0-krotności odchylenia standardowego (zamiast 1,0-krotności) w procesie kalkulacji stabilnej części bazy depozytowej Banku,
 - b) stworzenie nowej luki płynności w oparciu o bazę depozytową Banku urealnioną osadem całkowitym wyliczonym metodą ostrożnościową.
- 8) scenariusz VIII – kalkulacja nadwyżek płynności w horyzontach czasowych do 1 tygodnia i 1 miesiąca:
 - a) zmniejszenie o 10 % wolumenów wszystkich osadów cząstkowych urealnianych bazę depozytową Banku,
 - b) uzyskanie nadwyżki płynności w horyzontach czasowych do 1 tygodnia oraz do 1 miesiąca, którymi jest część aktywów płynnych pokrywająca zwiększone wartości urealnionych pasywów w badanych horyzontach czasowych.

Oprócz opisanych powyżej testów, Bank wykonuje płynnościowy test warunków skrajnych obejmujący założenie sytuacji skrajanej, w której wystąpi nagły spadek bazy depozytowej o 20%. Celem testu jest wyliczenie, czy 20% spadek bazy depozytowej, spowoduje obniżenie wskaźnika płynności poniżej określonego przepisami nadzorczymi w wysokości 0,2 , wyrażonej jako stosunek aktywów płynnych do aktywów netto ogółem.

W Banku przeprowadzane są również odwrócone testy warunków skrajnych według scenariuszy:

- SCENARIUSZ I i II – obniżenie salda osadu całkowitego (w %), skutkujące ujemnych urealnionych luk skumulowanych w przedziałach czasowych do 1 tygodnia (scenariusz I) i 1 miesiąca (scenariusz II), tj. nie dotrzymaniem poziomów wskaźników płynności w w/w przedziałach czasowych na poziomach min. 1,00.
- SCENARIUSZ III – zwiększenie salda wpływów netto skutkujące osiągnięciem przez wskaźnik LCR obliczony wg sprawozdania „LCR DA EBA ITS PL” wartości 0,9999.

- Rezultaty przeprowadzonych testów warunków skrajnych oraz odwróconego testu wykorzystywane są w procesie zarządzania ryzykiem w Banku, w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności, Bank postępuje według określonych procedur opisanymi w Załączniku nr 9 do „Instrukcji monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności” – „Plan awaryjny na wypadek utraty płynności finansowej”.

- Bank, w zakresie utrzymywania rezerw płynności, zarządza płynnością w taki sposób, aby dostęp do aktywów płynnych (przez Bank uznawanych za tożsame z podstawową i uzupełniającą rezerwą płynności) był w każdym czasie możliwy, co zapewnia poprzez utrzymywanie gotówki oraz dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku ma za zadanie utrzymanie poziomu aktywów płynnych w proporcji minimum 20% aktywów ogółem. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.
- Zarząd Banku dokonuje comiesięcznej oceny poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności na podstawie informacji zawartych w „Analizie ryzyka płynności” sporządzonej dla Banku przez Departament Banku BPS S.A. Informacje o narażeniu na ryzyko płynności są prezentowane Radzie Nadzorczej kwartalnie.
- Bank w związku z przynależnością do Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. podlega postanowieniom umowy zrzeszenia, która określa prawa i obowiązki stron i zakazuje Bankowi lokowania nadwyżek pieniężnych w innych bankach. Zakres pomocy Banku zrzeszającego na rzecz Banku określony jest również w umowie zrzeszenia i załącznikach, przy czym wysokość pomocy płynnościowej ograniczona jest do wysokości określonej w limitach ogłoszonych przez Bank Zrzeszający.

VIII. Zakres informacji podlegających ujawnieniu określonych w Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym.

1. Ogólne podejście Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:

- 1) Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku,
- 2) Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku,
- 3) Monitorowanie i raportowanie incydentów o których mowa w pkt 2,
- 4) Tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego,
- 5) Wykorzystanie mapy ryzyka operacyjnego w opracowaniu „Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym” (zawierającej min. plan nakładów inwestycyjnych), „Polityki kadrowej” itp., stanowiących element założeń do planu ekonomiczno-finansowego,
- 6) Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
- 7) Ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego,
- 8) Gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego mających miejsce w najbliższym otoczeniu Banku oraz w miarę możliwości o sposobach porycia strat ww. zdarzeń i podjętych działaniach mitygujących .

2. Metoda wyznaczania wymogu kapitałowego

Bank wyznacza minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne zgodnie z art. 92 oraz odpowiednimi dla metody wskaźnika bazowego postanowieniami Rozporządzenia 575/2013. Wymóg kapitałowy oblicza się jako iloczyn 15 % ze średniej z okresu 3 ostatnich lat wartości wskaźnika.

Zasada obliczania wskaźnika uregulowana jest w art. 316 Rozporządzenia 575/2013. Na wartość wskaźnika składają się odpowiednio ze znakiem plus (przychody) lub minus (koszty) następujące pozycje z rachunku wyników Banku:

- 1) Odsetki należne i podobne przychody,
- 2) Odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
- 3) Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
- 4) Należności z tytułu prowizji/opłat,
- 5) Koszty z tytułu prowizji/opłat,
- 6) Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
- 7) Pozostałe przychody operacyjne.

Na dzień 31.12.2021r wymóg kapitałowy wyniósł 396 500 złotych.

3. Informacje z zakresu transferu ryzyka operacyjnego

Działania podejmowane przez Bank w celu zabezpieczenia przed wystąpieniem oraz w celu minimalizacji skutków wystąpienia sytuacji kryzysowych, w tym transfer ryzyka to:

- 1) Dokonywanie okresowych przeglądów i konserwacji sprzętu, oprogramowania komputerowego, urządzeń oraz instalacji – zgodnie ze wskazaniami producentów lub dostawców albo z przepisami prawa,
- 2) Zawarcie i bieżąca aktualizacja umów serwisowych z dostawcami sprzętu i usług dla Banku. Lista firm serwisowych, świadczących usługi dla Banku wraz z numerami telefonów kontaktowych sporządzana i aktualizowana jest wg wzoru , który zawiera załącznik nr 4 do niniejszej Instrukcji.
- 3) Zawarcie i bieżąca aktualizacja umów ubezpieczenia (transfer ryzyka). Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Zarząd dokonuje wstępnej symulacji efektów redukcji ryzyka operacyjnego wynikających z zakresu i sumy ubezpieczenia, uwzględniając skutki ewentualnego niedopasowania zakresów ubezpieczenia. Ma to na celu ustalenie czy ubezpieczający nie zawiera ubezpieczenia w zbyt małym jak dla siebie zakresie (zarówno kwotowym jak i zdarzeń). Wykaz telefonów kontaktowych do firm ubezpieczeniowych zamieszcza się w sposób określony w ust. 2 .
- 4) W celu zabezpieczenia przed wyładowaniami atmosferycznymi Bank posiada sprawny system odgromowy, stosuje filtry antyprzepięciowe oraz urządzenia redukujące nagłe zmiany napięcia w sieci.
- 5) W celu zabezpieczenia przed pożarem, jak i w celu minimalizowania skutków pożaru Bank posiada sprawny sprzęt przeciwpożarowy, umieszczony w oznakowanych miejscach, zgodnie z funkcjonującą w Banku instrukcją przeciwpożarową.
- 6) W celu sprawnego przeprowadzenia ewakuacji w sytuacji zagrożenia życia pracowników i klientów w Banku prawidłowo oznakowane są drogi ewakuacyjne oraz wyjście awaryjne.
- 7) W przypadku konieczności ewakuacji – kierowanie akcją obejmują osoby odpowiedzialne w poszczególnych placówkach: Prezes Zarządu w Centrali Banku oraz Dyrektorzy Oddziałów w Oddziałach. W przypadku nieobecności ww. osób w trakcie awarii – kierowanie akcją przejmują osoby zastępujące, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym obowiązującym w Banku.
- 8) W celu utrzymania ciągłości pracy w wypadku braku zasilania Bank zapewnia alternatywne źródło zasilania w postaci agregatu prądotwórczego, mieszczącego się w Centrali Banku oraz w postaci lokalnych UPS-ów w oddziałach Banku.
- 9) W celu zapewnienia stałej łączności Centrali Banku z oddziałami oraz z Centrum Rozliczeniowym Banku Zrzeszającego w sytuacjach kryzysowych – w Banku wykorzystywane jest łącze zapasowe ISDN,
- 10) W celu zabezpieczenia przed skutkami napadu, rabunku, ataków terrorystycznych, podłożenia materiałów wybuchowych Bank posiada systemy zabezpieczeń ujęte w formie pisemnych planów ochrony.

- 11) W celu zabezpieczenia przed kradzieżą lub niezamierzoną utratą informacji Bank stosuje programowe, techniczne i organizacyjne metody zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem działań takich, jak ochrona danych przed nieautoryzowanym dostępem oraz kopiowanie danych bankowych. Szczegółowe instrukcje odnośnie sporządzania kopii zapasowych zawiera Instrukcja bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji.
 - 12) W celu minimalizacji skutków nieobecności pracowników zajmujących kluczowe stanowiska w Banku stosowane są odpowiednie procedury monitorowania, doboru i kształcenia kadr oraz zapewnienia kadry rezerwowej dla stanowisk kierowniczych.
 - 13) W celu minimalizowania skutków wystąpienia sytuacji kryzysowych w Banku prowadzone są szkolenia, testy planów awaryjnych oraz okresowa kontrola realizacji polityki bezpieczeństwa Banku.
 - 14) Outsourcing czynności bankowych.
 - 15) Pokrycie strat przez pracowników winnych zaniedbań.
- W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego Bank Spółdzielczy w Poczesnej stosuje zalecenia wynikające z odpowiednich Rekomendacji nadzorczych KNF, tym **Rekomendacji M**, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności do rozmiaru działalności Banku.

4. Straty z tytułu ryzyka operacyjnego

W poniższej tabeli zaprezentowano rozkład strat w poszczególnych rodzajach oraz kategoriach zdarzeń w ramach rodzaju zgodnych z klasyfikacją zawartą w „Rekomendacji M” KNF.

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Ilość zdarzeń	Strata brutto w złotych
1. Oszustwa wewnętrzne	1) działanie nieuprawnione	0	0
	2) kradzież, oszustwo, fałszerstwo	0	0
2. Oszustwa zewnętrzne	1) kradzież i oszustwo	0	0
	2) bezpieczeństwo systemów	0	0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1) stosunki pracownicze	0	0
	2) bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0
	3) podziały i dyskryminacja	0	0
4. Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	1) ujawnianie informacji o klientach i o wysokości zobowiązań	0	0
	2) niewłaściwe praktyki biznesowe i ekspozycje	0	0
	3) wady produktów	0	0
	4) klasyfikacja klientów i ekspozycji	0	0
5. Szkody w rzeczowych aktywach trwałych – klęski żywiołowe i inne	1) klęski żywiołowe	0	0
	2) terroryzm, wandalizm	0	0
6. Szkody w rzeczowych aktywach trwałych – nieprawidłowe działanie sprzętu	1) nieprawidłowe działanie sprzętu	3	0,00
	2) błędy oprogramowania	0	0
	3) przerwy w łączności	0	0
	4) przerwy w dostawie energii elektrycznej	4	0,00
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	1) wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	0	0
	2) zarządzanie rachunkami klientów	0	0
	3) monitorowanie i sprawozdawczość	0	0
	4) dokumentacja dotycząca klienta	0	0
	5) dostawcy, sprzedawcy	0	0
SUMA		7	0

W 2021 r. nie zanotowano w Banku istotnych zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego.

5. Funkcjonowanie SIZ w ramach ryzyka operacyjnego

W ramach systemu informacji zarządczej następujące komórki wykonują wymienione zadania:

- 1) Stanowisko sprawozdawczości i analiz wykonuje zadania związane z:
 - a) Sporządzaniem za okresy kwartalne analiz ryzyka operacyjnego na podstawie informacji o kształtowaniu się kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) oraz na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego, które ujmuje się w kwartalnym raporcie o adekwatności kapitałowej wraz z załączeniem wydruku z rejestru zdarzeń zewnętrznych i z rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego w układzie narastającym obejmującym okres od początku roku do końca tego kwartału, za który sporządzana jest analiza oraz informacji o kształtowaniu się kluczowych wskaźników ryzyka.
 - b) Sporządzaniem za okres roczny analizy ryzyka operacyjnego uwzględniającej mapę ryzyka operacyjnego, macierz bazylejską ryzyka operacyjnego, wyniki testów warunków skrajnych oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.
 - c) Rejestrowaniem zdarzeń ryzyka operacyjnego w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego
 - d) Rejestrowaniem zdarzeń zewnętrznych ryzyka operacyjnego

- 2) Stanowisko Organizacyjno – Administracyjne i Kadr wykonuje zadania związane z:
 - a) Sporządzaniem kwartalnej informacji, służącej do wyliczenia kluczowego wskaźnika ryzyka, dotyczącej liczby pracowników przyjętych oraz liczby pracowników odchodzących z pracy w danym kwartale,
 - b) Sporządzaniem rocznej informacji do wykonania testu warunków skrajnych dotyczącej najwyższej i najniższej absencji pracowników z dwóch miesięcznych okresów danego roku,
 - c) Sporządzaniem i weryfikacją, w oparciu o zawarte przez Bank umowy, listy kontaktowej z dostawcami usług dla banku istotnymi do współpracy w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Lista podlega przekazaniu do każdego członka Zarządu, na stanowisko informatyczne oraz do komórki monitorującej ryzyko.
 - d) Sporządzeniem rocznej informacji dotyczącej zmian w zatrudnieniu pracowników w Banku i przekazaniem tej informacji do komórki monitorującej ryzyko,
 - e) Sporządzaniem rocznej informacji o efektywności czasu pracy

- 3) Wiceprezes ds. handlowych wspólnie z informatykiem w ramach sprawowania dodatkowo funkcji, pierwszy - Zarządcy Bezpieczeństwem Informacji Bankowych , drugi – Administratora Systemów Informatycznych (w skrócie ASI) wykonują zadania związane ze:
 - a) Sporządzaniem rocznego Raportu w zakresie technologii informacyjnej, bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i danych.
 - b) Sporządzaniem kwartalnych informacji:
 - o systemach informatycznych – systemach teleinformatycznych,
 - o awariach mających bezpośredni wpływ na obsługę klientów.

- 4) Stanowisko ds. zgodności sporządza roczne informacje o przeprowadzonych kontrolach w Banku.

Załączniki:

- 1) Raport 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych,
- 2) Raport 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania,
- 3) Raport 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy,
- 4) Raport 4: Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne.

Sporządził:

Zatwierdził: